

Ikt. sz.: KUB/72-1/2013.

KUB-20/2013. sz. ülés
(KUB-122/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Külügyi bizottság**ának
2013. június 20-án, csütörtökön, 10 óra 4 perckor
az Országház Gobelin-termében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki megnyitó, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Dr. Martonyi János külügyminiszter meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)</i>	5
<i>Dr. Martonyi János külügyminiszter tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések</i>	13
<i>Válaszadás</i>	25
<i>Egyebek</i>	32

Napirendi javaslat

1. Dr. Martonyi János külügyminiszter meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Balla Mihály** (Fidesz), a bizottság elnöke

Dr. Nagy Gábor Tamás (Fidesz), a bizottság alelnöke

Kovács László (MSZP), a bizottság alelnöke

Gyöngyösi Márton (Jobbik), a bizottság alelnöke

Csóti György (Fidesz)

Dr. Gruber Attila (Fidesz)

Dr. Horváth János (Fidesz)

Dr. Mihalovics Péter (Fidesz)

Törő Gábor (Fidesz)

Kalmár Ferenc András (KDNP)

Dr. Nagy Andor (KDNP)

Dr. Vejkey Imre (KDNP)

Szabó Vilmos (MSZP)

Vona Gábor (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Csenger-Zalán Zsolt (Fidesz) dr. Horváth Jánosnak (Fidesz)

Dr. Daher Pierre (Fidesz) Gruber Attilának (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Martonyi János külügyminiszter

Megjelentek

Pröhle Gergely államtitkár (Külügyminisztérium)

Breuer Klára kabinetvezető (Külügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 4 perc)

Elnöki megnyitó, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

BALLA MIHÁLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Megállapítom, hogy a helyettesítésekkel, miszerint Gruber képviselő úr Daher Pierre-t, Horváth János képviselőtársam Csenger-Zalán Zsoltot helyettesíti, a bizottság határozatképes. Kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy az írásban előzetesen elküldött napirendhez van-e kiegészítenivaló. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, kérdezem, ki támogatja a mai napirendünket. *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag támogatta, köszönöm szépen. Mielőtt elkezdenénk a munkánkat, a hölgyektől kérem azt a lehetőséget, hogy amennyiben képviselőtársaim, illetve akik itt vannak, úgy gondolják, levehessék a zakóikat, mert nem tudunk ennél hűvösebbet csinálni a mai napon.

Dr. Martonyi János külügyminiszter meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Nagy tisztelettel köszöntöm Martonyi János külügyminiszter urat, Pröhle Gergely államtitkár urat és Breuer Klára kabinetvezető asszonyt, nagy tisztelettel köszöntöm mindannyiukat.

A mai témánk miniszter úr meghallgatása, illetve a külpolitikai helyzet éves áttekintése. Kérem miniszter urat, mondja el exozóját, és ezt követően majd képviselőtársaim kérdéseket fognak fölteni.

Parancsoljon, miniszter úr!

Dr. Martonyi János külügyminiszter tájékoztatója

DR. MARTONYI JÁNOS külügyminiszter: Köszönöm szépen, elnök úr. Köszönöm szépen a meghívást és köszönöm szépen a lehetőséget. Körülbelül egy évvel ezelőtt találkoztunk hasonló körben, és azt hiszem, most is valami hasonló megállapítással tudom kezdeni, mint korábban jó néhány alkalommal, amikor találkoztunk. A magyar külpolitika alapvető célkitűzése, feladata a nemzeti érdekek képviselete. Ez jelenti a békét, a biztonságot, jelenti a gazdasági fejlődés, növekedés, gyarapodás külső feltételeinek a megteremtését, javítását mind a kétoldalú kapcsolatokban, mind pedig a többoldalú nemzetközi fórumokon, és jelenti azoknak a kedvező folyamatoknak a segítségét, amelyek az ország gyarapodását segítik, és az ország hírnevét növelik, megítélését pedig javítják. Ezek a folyamatok lehetnek térségi, tehát közép-európai folyamatok, lehetnek európai folyamatok, természetesen vannak ilyen folyamatok a szövetségi rendszereken belül is, és hát természetesen vannak olyan nagyon fontos folyamatok, amelyeket ma globálisaknak nevezünk, tehát amelyek az egész világra kiterjednek, hatásukban azonban feltétlenül érintenek minden egyes országot, minden egyes közösséget, ezen belül Magyarországot is. Nem véletlen, hogy az érdeklődésünk az elmúlt időszakban ezek iránt a folyamatok iránt jelentősen megnövekedett, és megpróbálunk megkísérelünk a korábbiakhoz képest erőteljesebben bekapcsolódni ezekbe a folyamatokba, és azoknak a kedvező irányait segítjük, és a kedvezőtlen irányait pedig megpróbáljuk tompítani, természetesen a globális folyamat más szereplőivel együttműködésben.

Azzal kezdtem, hogy a külpolitika fő célkitűzése a nemzeti érdekek képviselete. Nincs ebben semmi új, azt megint hozzá kell tegyem, hogy Magyarország esetében ez bonyolultabb, összetettebb kérdés, mint a legtöbb ország esetében, tekintettel arra, hogy – mint jól tudjuk – a mi esetünkben a nemzet és az állam fogalma nem esik egybe. Ez vezet az első kérdéshez, nevezetesen a nemzetpolitikai feladatainkhoz a külügyi területen. Erről a témáról most nem beszélek részletesen, nem olyan régen hallgatott meg a nemzetpolitikával foglalkozó

országgyűlési bizottság, ott ezt a kérdést elég részletesen megbeszéltük. Ezért itt most csak néhány kérdésre utalnék egész röviden.

A nemzetpolitikai területen az elmúlt időszak legjelentősebb fejleménye – és ezt mindenki tudja – az állampolgársági törvény módosítása nyomán kibontakozott tevékenység volt. A számok most már ismertek, természetesen nem véglegesek, hiszen a folyamat megy tovább. A kérelmek körülbelül felét, körülbelül 220-230 ezer kérelmet a külképviseleteink fogadták be, tehát ez önmagában véve is egy óriási feladat volt, közel 200 ezer eskütételre került sor a külképviseleteken. Ez tehát egy nagyon nagy feladat, azt hiszem, hogy ezt a feladatot a külügyi apparátus, a Külügyminisztérium és a külképviseletek egyaránt sikeresen oldották meg, illetve oldják meg jelenleg is, és fogják megoldani a jövőben is. Ennek óriási külpolitikai jelentősége is van, ezt nagyon sokszor elmondták, elmondtuk. Azt is látni kell, hogy ez voltaképpen két ágon folyik, az egyik a magyar állampolgárság elnyerése, ahogy mondjuk, egyszerűsített feltételekkel, elsősorban a szomszédos országokban élő magyarok, illetve ezek leszármazottai számára, akik új magyar állampolgárságot nyernek. De van ennek egy másik ága is, tudniillik a világban élő magyarság, elsősorban a nyugati magyarság egyre nagyobb arányban ébred rá arra, hogy ő rendelkezik magyar állampolgársággal, és kéri ennek a deklarálását, az erre vonatkozó iratok kiállítását.

A két folyamat együttesen eredményezi azt, hogy valóban a világon élő magyar állampolgárok száma – akár azért, mert most szereztek magyar állampolgárságot, akár azért, mert deklarálták az ő magyar állampolgárságukat – jelentősen megnőtt. Ez azért is öröndetes, mert nem olyan régen jöttek ki az adatok a Kárpát-medencei magyarság tekintetében, amiből az derül ki, hogy a magyarság létszáma a Kárpát-medencében elég lényegesen csökkent. Az azért figyelemreméltó, hogy a Kárpát-medence teljes népességének ma is körülbelül 40 százaléka magyar, még azt is hozzáteszem, hogy ha a magyarországi magyarság létszáma nem csökkent volna látványosan, és most nem csak a demográfiai általános csökkenésre, hanem a magukat magyarnak vallók számának lényeges csökkenésére is gondolok, akkor tulajdonképpen ez a 40 százalék lehetne 45 vagy 50 százalék is, de ez csak egy zárójel volt. Azt hiszem, hogy külpolitikai szempontból a lényeg az, hogy az állampolgársági kérelmek befogadása simán ment, és politikailag sem vetett fel ez a kérdés aránytalan nehézségeket, feszültségeket, gondokat a szomszédos országokkal fenntartott kapcsolatokban. Egy olyan szomszédos ország van – tudjuk –, amelyikkel ezt a kérdést a mai napig nem sikerült rendezni, nem is módosította még Szlovákia azt a törvényt, amelyet annak idején – az első Fico-kormány idején – elfogadtak. Ez számukra is egyébként gondot jelent, mert most már körülbelül 500 körül van azok száma, akiket automatikusan megfosztanak a szlovák állampolgárságuktól, ezek között a legjobb tudomásom szerint 35-en vannak jelenleg azok, akiket a magyar állampolgárságuktól fosztottak meg. Egyébként, hozzáteszem, itt a szakértői megbeszélések folynak a két fél között, és továbbra is folyik a gondolkodás azon, hogyan tudjuk ezt a dilemmát megoldani.

Van más olyan szomszédos országunk is, amelyik egyébként nem fogadja el a kettős állampolgárság intézményét, de ezekkel az országokkal konfliktus, feszültség ennek kapcsán nem állt elő, és azok a szomszédos országok pedig, ahol a legnagyobb kérték és kapták meg az ott élő magyarok az állampolgárságot, ott ez a kérdés gondot, problémát, feszültséget nem okozott. Egyébként azt tudjuk jól, hogy a magyar külpolitikának a legkomolyabb feladata – úgy is lehet mondani, hogy állandó dilemmája – az, és mindig az is lesz, hogy hogyan tudjuk összeegyeztetni a magyar közösségek alapvető érdekeit, hogyan tudjuk elősegíteni az ő közösségi, kollektív jogaiknak, ha úgy tetszik, különböző autonómiaformáiknak a megteremtését, hogyan tudjuk tehát összeegyeztetni ezt az alapvetően értékekre épülő politikai célkitűzést és kötelezettséget, amit egyébként a magyar alaptörvény is rögzít, nos, hogyan tudjuk ezt összeegyeztetni egy sikeres, egyre jobban mélyülő és fejlődő regionális együttműködéssel, szomszédpolitikával.

A feladat, jól tudjuk, nem könnyű, hiszen a szomszédos országokban különböző okokból – de ennek az elemzésébe most nem megyek bele, ezt megbeszéltük a másik bizottságban – továbbra is táplálnak bizonyos aggodalmakat, és ezek akkor is aggodalmak, ha egyébként jól tudjuk azt, hogy alaptalanok. Tehát ez a feladat megmarad, és ebből fakadóan természetesen a szomszédos országokkal a viszonyunk változóan alakul, vannak itt bizonyos volatilitási elemek, vannak fölfelé ívelő időszakok, vannak megtorpanó, vannak problematikus időszakok, és azt hiszem, ez most már elég régóta tart, és nincs okom annak feltételezésére, hogy a következő években ez másként fog történni. Tehát minden egyes alkalommal le tudjuk fényképezni az egyes szomszédos országokkal fennálló kapcsolatok állását, tudjuk ezt elemezni, el tudjuk mondani, hogy milyen eredmények vannak az együttműködésben, milyen feszültségek, milyen gondok vannak, milyen kérdések merülnek föl, de azt hiszem, maga az állapot annyiban állandó, hogy mindig ezt a kettősséget kell valahogy elfogadnunk, illetőleg a két megközelítés között egyensúlyt teremtenünk. Én egyébként továbbra is azon a véleményen vagyok, hogy minél erősebb lesz az összetartozás érzése, minél erősebb lesz az úgynevezett közép-európai vagy térségi kohézió, minél erősebbek lesznek a közös érdekeink, illetőleg minél jobban felismerjük ezeket a közös érdekeket annál jobbak lesznek a feltételei a nemzetpolitikai kérdések megoldásának is. De ugyanakkor azt is látjuk, hogy vitás kérdések vannak, jó példa erre Szlovákia, ahol valóban az elmúlt időszakban nagyon sok előrelépésre került sor kétoldalú keretek között is, visegrádi keretek között is, és ma úgy tűnik, hogy a két ország vezetése, a két ország miniszterelnöke elsősorban az együttműködésre, a közös elemekre helyezi a hangsúlyt.

De azt is tudjuk, hogy vannak emellett vitáink, és ezek a viták azért jórészt összefüggenek azokkal az alapvető véleményeltérésekkel, mint mondjuk például a kollektív jogok vagy éppen a kollektív felelősség kérdésében, amelyek köztünk hagyományosan fennállnak. Az állampolgárságra egyébként már utaltam, és aztán lehetnek persze még a jövőben is kérdések, itt van rögtön a közigazgatási beosztás kérdése, ami az egyik legfontosabb vagy legérzékenyebb kérdés. Azt hiszem a szomszédos országok magyar közösségei szempontjából így van ez Szlovákiában és így van természetesen Romániában is, ahol volt az együttműködésnek egy szerintem látványosan felfelé ívelő időszaka, aztán volt egy megtorpanás, aztán jött egy feszültség – emlékszünk erre –, azt hiszem, ezt a feszültséget elég jelentősen sikerült enyhítenünk, tompítanunk. A bukaresti látogatásomon személyesen átéltem, hogy azért kommunikációval, nyugodt, higgadt tárgyalásokkal lehet eredményeket elérni; persze a probléma lényegét vagy gyökerét nem sikerül mindig megoldani. Most vannak új fejlemények, ezek részben negatívak, részben ugye új híreket hallunk esetleg a kulturális autonómiának az alkotmányba történő beemeléséről, netán a közösségi jelképek szabad használatáról, visszautalva a korábbi vitákra.

Tehát változó a helyzet, azt hiszem, itt nekünk mindig elvi álláspontot kell elfoglalnunk. Különösen lényeges lesz itt a közigazgatási beosztás kérdése, ennek a legérzékenyebb pontja egyébként – hozzáteszem – a megyei hatáskörök témája, tehát ha a megyei hatáskörök valamilyen okból csorbulnak, az az erdélyi magyar közösségnek az oktatási, nevelési, kulturális jogait és tevékenységeit – hogy nagyon óvatosan fogalmazzak – nem érintené pozitívan.

Szerbiáról is lehet néhány szót ejteni. Ez volt az az ország, ahol a kollektív jogokat, a közösségi jogokat Magyarország után egyébként a térségben elismerték, ennek megfelelően jöttek létre a nemzeti tanácsok. A nemzeti tanácsok hatásköre is egy kicsit törekenynek tűnik különböző okokból – most nem akarok ebbe belemenni –, mindenesetre ez egy nagyon fontos intézmény, és ennek a felmaradása változatlan, netán esetleg megnövelt hatáskörrel és pénzügyi forrásokkal nagyon fontos lenne a vajdasági magyar közösség szempontjából. Ugyanakkor tudjuk jól, készül a kiengesztelődési, megbékélési gesztus a két ország államfője között. Nagyon bízom abban, hogy erre is minél előbb sor kerül. Ez mindenféleképpen

elsősorban a vajdasági magyarság számára adna egy nagyon pozitív üzenetet, és általában a magyar nemzetpolitika szempontjából pozitív lenne egy olyan, legfelső szintű jogi aktus – mondjuk egy parlamenti határozat –, amelyik egyértelműen elutasítaná a kollektív bűnösség elvét történelmi visszatekintésben is. Nem kell külön magyaráznom, hogy ez egy ilyen deklaráció szempontjából is milyen lényeges lenne.

Áttérve most már a térségre, hiszen itt élünk, és azért – azt hiszem – számunkra mindig is ez lesz a legfontosabb, hogy itt mi történik, látni kell azt, hogy egyrészt Közép-Európa viszonylag jól vészelte át a globális és európai pénzügyi-gazdasági válságot, persze itt is vannak még bizonytalanságok, viszont a legutóbbi időszakban egyes országokban nem elsősorban a gazdasági, hanem a politikai instabilitás jelei mutatkoznak. Ez számunkra nem kedvező, tehát mi mindenféleképpen stabil térségben vagyunk érdekeltek politikai szempontból is. Most nem sorolom fel ezeket az országokat, hát jól tudjuk, hogy az elmúlt időszakban kisebb-nagyobb politikai törekénység megjelent jó néhány országban. Itt nem feltétlenül csak a szomszédainkra gondolok, hanem olyan országokra, amelyek a szomszédaink szomszédai, akár északi, akár déli irányban. Tehát azt hiszem, hogy ez kockázat, nekünk erre gondolnunk kell, és a térségi együttműködéssel kapcsolatos kihívásokat majd ilyen szempontból is meg kell tudnunk közelíteni. A térségi együttműködés szempontjából is stabil a magyar–lengyel kapcsolatrendszer, ez most ebben a helyzetben különösen fontos és fontos lesz, nagyon sok találkozóra került sor kétoldalú keretek között is a lengyel és a magyar vezetés között. Egyébként a külügyminiszter a jövő héten is Budapestre látogat, én pár héttel ezelőtt voltam Lengyelországban, a szülővárosában, tehát azt hiszem, mind a ketten – lengyelek, magyarok egyaránt – tisztában vagyunk azzal, hogy a mi együttműködésünk nagyon fontos térségi szempontból is.

Ez rögtön vezet a V4-ekhez, aminek – azt hiszem – az elmúltesztendő talán eddig a legsikeresebb és leglátványosabb esztendeje volt. Ezzel persze rögtön ki akartam fejezni az elismerésemet is a lengyel elnökség tevékenysége kapcsán. Nagyságrenddel nőtt, nem csak a kohézió, hanem a láthatóság is. Tehát úgy tűnik, a lengyeleknek sikerült a visegrádi együttműködést – nyilván a többi tagállam támogatásával és együttműködésével – általában véve az Európán kívüli térségek számára is ismertebbé tenni, ugye nem véletlen, hogy június 16-án sor került erre a bizonyos miniszterelnöki találkozóra a japán miniszterelnökkel. Egyébként hozzáteszem, hogy most, amikor átvesszük majd a visegrádi elnökséget, pontosabban már átvettük június 16-án, de átveszem még egyszer formálisan június 26-án, és tulajdonképpen elsejével következik be a magyar elnökség. Nos, nekünk is lesznek olyan elképzeléseink, amelyek a visegrádi együttműködésnek úgymond a globális presztízsét, vizibilitását, elismertségét akarja erősíteni.

Tehát mi egyrészt együttműködünk egymással, ez nagyon fontos dolog, reményeink szerint továbbépítjük a gázvezetékeket, a vasútvonalakat, talán még egyszer a légi járatok sűrítésére is sor tud kerülni, és hát nagyon sok más infrastrukturális projektet próbálunk előmozdítani: a határátkelőhelyek számának a növelése, és így tovább. Tehát van egyrészt egy ilyen egymás közötti belső dimenziója a visegrádi együttműködésnek, ami nagyon fontos a magyar nemzeti érdekek szempontjából is, és hát természetesen van egy európai integrációs keretek között történő érdekérvényesítés. Ezért is mondjuk ma többször, és ezért is ismerem el még egyszer a lengyel elnökség érdemeit, mert pont ezen a területen ez az elmúlt esztendő látványosan jól sikerült. Mindig a több éves pénzügyi keretre, az MFF-re szoktunk hivatkozni, ez igaz, de nem csak erről van szó, látjuk a gyakorlatban, hogy tanácsülések előtt, Európa Tanács-ülések előtt a négy visegrádi ország illető miniszterei vagy éppen miniszterelnöki egyeztetnek egymással nagyon sok kérdésben, azt merem mondani, hogy szinte a legtöbb kérdésben egységes állásponttal tudnak megjelenni, és ez óhatatlanul ma már egy tényezője az európai integráció életének, és úgy tűnik, ezt ma már mindenki ismeri, elismeri és befogadja.

A közép-európai szolidaritás, amiről annyit írtak közép-európai kiválóságok, meg aztán egyre többet beszéltek a politikusok is, az ma egy létező valóság, és hozzátenném még azt, hogy erre szükség van. Hozzáteszem: erről még esetleg lehet vita is, de ebben az úgynevezett magyar témában is azért érzékeljük a közép-európai szolidaritást. Különböző formában, különböző mértékben, különböző határfokkal, de ez létezik, ezt érzékeljük, és azt hiszem, erre szükség is lesz. Nem feltétlenül a magyar téma miatt, hanem általában véve igenis Közép-Európának elege van abból, hogy akár általában véve a térséggel szemben, akár egyes országaival szemben más mércét alkalmazzanak, mint úgymond a régi Európával, a régi tagállamokkal vagy Nyugat-Európával szemben, és ezt mindannyian érzékeljük, most függetlenül attól, hogy ki mikor, pontosan milyen helyzetben van. Volt már más közép-európai ország is ahhoz hasonló helyzetben, amiben most Magyarország van, és egyáltalán nem zárható ki, hogy a jövőben más országok lesznek hasonló helyzetben. Mi soha nem fogjuk elfogadni a térségi szempontú megkülönböztetést, és föl szeretném hívni a figyelmet arra, hogy ennek az egész magyar témának igenis van egy ilyen térségi dimenziója is, és nem árt, ha erre a magyar politikai élet valamennyi szereplője odafigyel, függetlenül a saját belpolitikai vagy pártpolitikai érdekeitől. Azt hiszem, a régió szolidaritása mindig nagyon-nagyon fontos kérdés lesz.

Persze a régió és a regionális politikánk nem kizárólag Visegrád, ezt is nagyon sokszor elmondjuk, nekünk van egy nagyon fontos déli kitekintésünk is, ugye ez végül is a magyar nyugat-balkáni politikát jelzi. A nyugat-balkáni politikának is vannak természetesen szomszédpolitikai vonatkozásai, kétoldalú elemei, ott is van egy erős infrastrukturális fejlesztési érdekeltségünk, ott még van LNG-terminál is, sok minden egyéb is – egyébként megjegyzem, északon is van, még mielőtt elfelejteném –, de itt azért van egy nagyon hangsúlyos dimenziója a térségi magyar érdekeknek, ez pedig a bővítés. Tehát itt a bővítés voltaképpen egy szóban kifejezi azt a fajta regionális vagy közép-európai érdeket, ami par excellence a mienk, és úgy tűnik, hogy a közép-európai országok általában véve osztják ezt az álláspontot. Nem véletlen azt, és biztos ezt is elmondtam már többször – elnézést az ismétlésért –, hogy annak idején Horvátország csatlakozásának a kritikus szakaszaiban, a kritikus pillanataiban a közép-európai együttműködés rendkívül jól működött, és továbbra is állítom azt, hogy erőteljes közép-európai fellépés nélkül – amibe persze nyilván a magyart talán legelőször számítom be – nem sikerült volna a horvát csatlakozási tárgyalásokat befejezni, és most persze jön a következő feladat, Szerbia. Nem könnyű dolog, jól tudjuk, a magyar álláspont ismeretes, általában véve a térségi álláspont is ismeretes. Azt hiszem, itt egyértelmű, hogy ez a szélesebb értelemben vett regionális együttműködés, kohézió, szolidaritás ebben az értelemben véve is működik.

Visszatérve: tehát nekünk itt a térségben az a legfontosabb, hogy ne legyenek feszültségek, csökkentsük ezeket, ha vannak, a vitákról beszéljünk, tárgyaljunk, ne söpörjük azokat a szőnyeg alá, beszéljünk róluk, ne kerüljük meg őket, ne tegyünk elvi engedményeket értékbéli kérdésekben, gondolok itt mondjuk például a kollektív felelősség, bűnösség kérdésére. Soha nem tehetünk engedményeket, nem is fogunk engedményt tenni, és ez az a feladat, amit valahogy meg kell oldani.

Az európai integrációval kapcsolatban nem tudom, milyen részletességgel szóljak a Magyarországgal szembeni támadásokról. Azt hiszem, erre most olyan nagyon sok időnk nincs, ezért csak néhány nagyon rövid megjegyzést tennék. Természetesen kész vagyok arra, hogy bármilyen típusú fölvetésre vagy kérdésre reagáljak ebben a témában is. Az látható, hogy a politikai támadások nem szűnnek, nem gyengülnek, éppen ellenkezőleg bizonyos szempontból erősödnek. Csak egy kis apró zárójelet teszek, hogy lényeges módosítások – mondjuk éppen a magyar alaptörvény kérdésében – sem látszanak a támadások fő irányát erőteljesebben enyhíteni, és ezzel most tulajdonképpen csak egy célzást akartam tenni. Továbbra is lényegesek a gazdasági érdekek, lényegesek a magyar gazdaságpolitikával

szembeni, nem érdektelen kifogások, ezek fontos szerepet játszanak, és továbbra is szempont az, hogy a magyar téma, a magyar vita óhatatlanul bekerült egyes országok pártpolitikai, ideológiai vitáiba, sőt ami ennél egy fokkal rosszabb, hogy egyre inkább úgy tűnik, ez a magyar vita kampánytémává válik. Ezt csak azért említem, mert megragadom most még egyszer az alkalmat, hogy jelezzem: mi nem szeretnénk kampánytémává válni. Magyarország rendkívül fontos ország, számunkra meg különösen fontos ország, de azért annyira nem fontos, hogy mondjuk egy német vagy egy osztrák választópolgár a magyar kormány mikénti megítélése alapján döntsön alapvetően német vagy osztrák kérdésekben, és ettől függően adja szavazatát erre vagy arra a német vagy osztrák politikai családra. Véleményem szerint ez nekünk egyáltalán nem kívánatos, mi nem szeretnénk kampánytémává válni. Mi megértjük azt egyébként – vegyük mondjuk Németországot –, hogy a mai német kormánykoalíció mind az európai politika szintjén, mind a németországi politika szintjén meglehetősen, sőt nagyon jól végzi a dolgát. Sikeres az Európa-politikája, és nagyon jól vezeti Németországot. Nos, ilyen körülmények között megértem, hogy elég nehéz pár hónappal a választások előtt a német kormányon fogást találni. Hát akkor vegyük elő a magyar kérdést, mondjuk el hetente, hogy miért nem lép fel határozottabban a kormány és személyesen a kancellár asszony a magyar kormánnyal szemben, hátha ebből majd bizonyos választási előnyöket tudunk kovácsolni. Ez nem jó dolog, és ez nekünk nem tetszik, és ezt itt most nagyon világosan megmondom, hogy ez nekünk egyáltalán nem tetszik, és ez szerintem senkinek sem érdeke, a Magyar Szocialista Pártnak sem.

Ami egyébként a konkrét területeket illeti, ezeket át lehet nézni, ugye a Velencei Bizottság egy friss élmény, ha valaki elolvassa alaposan, egyrészt látni fogja, hogy valóban elég lényeges változásra, változtatásokra került sor, az már csak apró kis paradoxon, hogy az Egyesült Nemzetek emberi jogi főbiztosa éppen azt a három mondatot idézi a Velencei Bizottság jelentéséből, ami egyébként a véletlenül internetre került előzetes, tervezett szövegében szerepel, de éppen a magyar fellépés nyomán a végső szövegben már nem szerepel. Tehát mind a három tétel, mind a három idézet – amit egyébként idézőjellel láttak el – az a Velencei Bizottság jelentésében nincs benne. Úgyhogy azt hiszem, ezen a téren mindenkinek óvatosan kellene eljárnia, egyébként a Velencei Bizottságnál is az a probléma, hogy a tényállítások meg a végső, alapvetően politikai motivációjú következtetések nincsenek egymással összhangban. Tehát, ha valaki elolvassa, hogy mi a baj, és végigmegy azon, s azt mondja, hogy igen, itt talán ez tényleg, jó néhány esetben csak az a baj, hogy ez miért szerepel az alaptörvényben, miért kellett ezt alaptörvényi szintre vinni. Erre volt az a magyar érvelés, hogy ez csak egész rövid, fölhatalmazó rendelkezés, ennek nyomán törvények fognak születni, és ezek a törvények természetesen a magyar Alkotmánybíróság felülvizsgálati jogkörébe tartoznak, és valószínűleg felül is fogja vizsgálni az Alkotmánybíróság ezeket a törvényeket.

Tehát összességében csak azt akarom mondani, hogy itt is van egy ilyen kérdés, hogy a politika mintha fontosabb lett volna, mint a jogi elemzés. Mindez egyáltalán nem csodálatra méltó a LIBE Bizottság jelentésében. Tehát ott ezen ne lepődjön meg senki, mert az egy politikai anyag. A parlamentnek és a parlamenti bizottságnak ez a dolga, hogy politikai anyagokat készítsen. Hogy ez esetleg nem pontos, nem tárgyilagos – hát a politika már csak ilyen –, ezt aztán visszatükrözi a szavazás eredménye. Tehát akkor, amikor mondjuk 19 néppárti képviselő ellene szavaz, 4 néppárti képviselő tartózkodik, és egyetlenegy sem szavazza meg, akkor azért mégiscsak föltehető az, hogy itt van valamiféle politikai különbség is a felek között. Úgyhogy ezzel nekem különösebb gondom nincs, mert hiszen – ismétlem – ez egy politikai kérdés, és feltételezem, hogy az Európai Parlament is bár meghallgatja természetesen az érveket, politikai döntést fog hozni. Van néhány alaptétel persze, amit mi fontosnak tartunk, és ezt mindig mindenütt elmondjuk. Az egyik az, hogy tartsuk be az alapszerződéseket, a jog uralma ezt is jelenti. Az alapszerződések egyrészt világosan

megmondják, melyek azok a hatáskörök, amelyeket ráruháznak az integrációs intézményekre, azt is megmondják, mik azok a hatáskörök, amelyeket nem ruháznak rá az intézményekre, azok a tagállamoknál maradnak. Egy másik kérdésben az alapszerződések szintén meglehetősen világos, hogy tudniillik megmondják, hogy az egyes európai intézmények, integrációs intézmények között hogyan alakulnak a döntési hatáskörök. Na, ezt a kettőt kell tiszteletben tartani. Egészen addig tiszteletben kell tartani, ameddig az alapszerződéseket nem módosítjuk. Ez tehát számunkra egy nagyon fontos kérdés.

A másik az – és ez megint csak az alapszerződésekből következik –, hogy tudniillik a tagállamok egyenlők, és ebben benne van az egyenlő elbánás feltételénél követelménye is. Ezt így egyébként senki nem teszi vitássá, szó sincs róla, itt a kérdés az, hogy az egyenlő elbánás a gyakorlatban is megvalósul-e vagy sem. Aztán még egy dolgot mondanak az alapszerződések, amit szintén fontosnak tartunk, ez pedig az, hogy el kell ismerni a tagállamok úgymond nemzeti identitását. Itt a nemzeti szó ne tévesszen meg senkit, mert a szöveg folytatásából egyértelműen kiderül, hogy itt az alapvető politikai és alkotmányos intézményekről van szó. Általában véve engedjenek meg egy kicsi kis szemantikai kitérőt: mi mindig nemzetinek nevezzük a jelenséget, amikor valami tagállamiról van szó, és ez már egy magyar probléma, hogy a mi esetünkben az állam, a tagállam meg a nemzet nem azonos. A nemzet számunkra azért alapvetően kulturális fogalom, és szeretném jelezni, hogy akkor, amikor az alapszerződés nemzeti identitásról beszél, akkor nem nyelvi meg kulturális meg folklór meg hasonló identitásról beszél, arról is, hanem alapvetően tagállami identitásról beszél, amiben benne van – és itt jön a lényeg – a tagállamok alkotmányos identitása is. Akit érdekel, ennek nagyon bő irodalma van, utána lehet nézni.

Egyébként pedig, ami az európai integráció továbbfejlesztését illeti, azt mi támogatjuk. Tehát, amikor arról beszélünk, hogy jöjjön létre egy valóságos pénzügyi és gazdasági unió, akkor valóban azt mondjuk, hogy ez egy fontos dolog, ezt mi elősegítjük, támogatjuk, kézenfekvő az, hogy ez a gazdasági és monetáris unió most döntően az eurózóna részesei között valósul meg. De itt nagyon fontos számunkra, az, hogy minden egyes lépésnél legyünk tekintettel az eurózónán kívüli országokra, minden egyes döntés úgy szülessék meg, hogy ezeknek az országoknak a szempontjait figyelembe vesszük, ami jelenti többek között az egységes piac feltétlen tiszteletben tartását, bizonyos politikák tiszteletben tartását, mondjuk a kohéziós politika, agrárpolitika, és így tovább. Tehát minden esetben figyelembe kell venni a nem eurózónatagok érdekeit, és a másik nagyon fontos feltétel: minden, amit az eurózóna létrehoz egymás között, az nyitott kell hogy legyen a nem eurózónatagok számára. Ha ez a két feltétel megvalósul, akkor nincs semmi gond, itt van rögtön példaként a bankunió, ezek a feltételek tulajdonképpen eddig megvalósultak, meglátjuk, hogy a jövőben is meg fognak-e valósulni, és ha meg fognak valósulni, akkor majd el fogjuk dönteni –é éppen a nyitottságból fakadó lehetőségünk alapján –, hogy csatlakozunk-e ehhez, vagy pedig sem. Tehát nekünk csak az a lényeg, hogy semmilyen olyan fal ne épüljön föl, semmilyen olyan intézményrendszer ne jöjjön létre, amely aztán a későbbiek során egy kétszintű, kétszintű, netán akár többszintű Európát hozna létre, mert ez nekünk nem volna jó, mi az egység megőrzése mellett vagyunk, és azt hiszem, eddig ennek több alkalommal is elég világosan tanújelét adtuk.

Most kellene hosszasan beszélnem, tisztelt elnök úr és tisztelt bizottság a globális nyitásról, aminek egy nagyon fontos eleme a keleti nyitás, de hát van persze déli elem is, van egy megújuló dél-amerikai politikánk is. Nagyon röviden: nagyon sokszor azt hisszük, hogy ez gazdasági kérdés. Ez nem csak gazdasági kérdés. Ez nagyon fontos gazdasági kérdés, mert hiszen új piacokra, új befektetőkre van szükségünk; vitathatatlan, van ennek egy nagyon fontos gazdasági dimenziója, talán az a legfontosabb, de ez ugyanakkor kulturális és alapvetően Magyarország világban betöltött szerepével összefüggő kérdés is. Itt van rögtön a magyar kultúra, és persze itt van a magyar oktatás, a magyar oktatási rendszer, most készült el

a kormánynak az az elképzelése, aminek a pontos nevét nem tudom megmondani, vannak ötletek: stipendium Hungary vagy bármi más, a lényeg az, hogy ide akarunk hozni minél több diákot, egyébként vannak itt 18 ezren a világ legkülönbözőbb tájairól. Még többet szeretnénk, egyrészt olyanokat, akik fizetnek, éppen nemrég állapotunk meg a brazil kormánnyal, hogy 450 diák jön, de aztán később majd további 2000, ennek teljes költségét a brazil kormány fizeti, mert ők is nagyon fontosnak tartják ezt a témát, de természetesen ösztöndíjprogrammal is fogunk jelentkezni. Egy kis anekdotát engedjenek meg, és akkor befejezném ezt a témát, szerintem ez az anekdota többet elmond, mint bármi más. Mi nagyon sok ilyen eseményt rendeztünk itt az elmúlt egy-másfél évben, volt itt arab gazdasági fórum, volt ASEAN-fórum, volt latin-amerikai fórum, és most, pár héttel ezelőtt volt az Afrika-fórum. Talán ez volt a legsikeresebb, sokan meg is lepődtek azon, hogy ilyen magas szintű volt a részvétel, megjelent itt az Afrikai Unió elnöke, aki mégis a világ egyik meghatározó személyisége most már, egyre inkább, miután Afrika is egyre fontosabb lesz, elég sokan fölismerték.

De volt egy beszélgetésem egyébként a ghánai külügyminiszter asszonnyal – Ghána egy fontos ország, most már majdnem 25-30 millió lakosa van, szépen fejlődnek, növekednek, az egyik úgynevezett afrikai sikerország –, akivel leültünk azzal, hogy akkor most beszéljük meg – mi, szegediek –, hogy mit tudunk tenni a két ország kapcsolatainak fejlesztése céljából. Mert a hölgy tudniillik egy ghánai diák és egy szeged környéki asszony – akik évfolyamtársak voltak a szegedi Orvostudományi Egyetemen a '60-as években – házasságából született, és ennek megfelelően nem tudom, hány éves koráig ott is élt. Magyarul egész jól tud, de azért persze komoly kérdésekről inkább angolul beszél. De hát végül is ez összeköt minket. Ő azt mondta, hogy engedjem meg, hogy ne mint ghánai külügyminiszternek, hanem mint földinek most adjak néhány ötletet, hogy mivel lehetne mondjuk Ghánában a magyar gazdasági, oktatási, kulturális jelenlétet erősíteni. Ezzel azt akarom mondani, hogy ilyen emberek vannak Dél-Szudánban, ilyen emberek vannak Laoszban – nemrég voltam ott, természetesen a laoszi belügyminiszter hol végezhetett volna máshol, mint a szegedi jogi karon, úgyhogy kénytelenek voltunk az összes tanárt felsorolni, mindenkire emlékezett, még jobban, mint én –, szóval ezek nagyon fontos dolgok. Itt el kell ismernünk azt, hogy bizony a korábbi rendszer ezt a fajta ösztöndíj-politikát jól csinálta. Nincs abban semmi szégyen, ha most azt mondjuk, hogy mi is akarunk ilyet csinálni, és igenis ezek azok a kapcsolatok, amelyek országok között a legtartósabbak, ez fontosabb, mint a kereskedelmi, külkereskedelmi statisztika, talán még a befektetéseknél is fontosabb. Úgyhogy azt hiszem, ebben az összefüggésben is kell látni ezt a bizonyos globális vagy bármilyen nyitást, és azt hiszem, ezért is lényeges az, hogy mi ezekre a folyamatokra most különösen odafigyeljünk. Nem sorolom el most a különböző látogatásokat, magas szintű találkozókat, amelyek voltak, lesznek. Ez az év egyébként látványos lesz ebből a szempontból, nem emlékszem olyan esztendőre, amikor a magyar miniszterelnök legfelsőbb szintű találkozókat bonyolítson le Kínában, Indiában és Japánban. Tehát azért úgy néz ki, hogy itt valami mégiscsak történik. Hogy a kereskedelmi statisztikák ezt mikor, melyik hónapban hogyan tükrözik, ez egy további kérdés, ez egy hosszabb távú folyamat, de azt hiszem, ennek megvannak és meglesznek az eredményei.

Van még egy dolog – utolsó szó jogán –, hogy mi azért megpróbálunk globálisan nyitni bizonyos tematikus területeken is. Érdekes, hogy ezeket meg lehet csinálni. Tehát nincs semmi ok a kishitúségre vagy a szorongásra Magyarország csinálta meg a második nagy cyberspace, kibertér-konferenciát, nagyon nagy sikerrel. A következő Dél-Koreában lesz, ott is főszerepet kapunk, és Magyarország fogja megcsinálni október 8-15. között ezt a bizonyos vízcsúcsot, ahol megint csak meg fog jelenni a világ számos vezető személyisége, és el tudjuk vinni azt az üzenetet az egész világba, hogy a vízhez értünk, a vízben nekünk hagyományaink vannak. Nem csak a folyószabályozásról van szó, hanem arról is, hogy tiszta vizet tudunk előállítani, értünk a szennyvízkezeléshez, nagyon sok afrikai és más országban komoly

hagyományaink vannak ezen a téren, és ma a víz a világ számára a legfontosabb kérdés. Tehát össze tudjuk kapcsolni ezt a fajta nemzeti specifikumot, ha úgy tetszik, ezt a nemzeti know-how-t, ezt a szakértelmet, ezt az imázst a világ legfontosabb globális problémájával. Mert ez a legfontosabb, higgyék el, fontosabb, mint az élelmiszer, fontosabb, mint az energia. A víz az élet, nagy-nagy mértékben ettől függ a világ jövője. Tehát úgy érzem, Magyarország ezzel is ki tudja fejezni azt, hogy benne van ezekben a folyamatokban, és a jövőben is ez lesz a szándékában.

Köszönöm szépen, elnök úr, elnézést, hogy hosszabb ideig beszéltem.

ELNÖK: Köszönjük szépen, miniszter úr. Most összegyűjtenénk a kérdéseket. Kérdezem a tisztelt bizottságot. *(Jelzésre.)* Kovács alelnök úr, és utána megpróbáljuk, hogy egy kormánypartí, egy ellenzéki képviselő szóljon hozzá.

Kérdések

KOVÁCS LÁSZLÓ (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, és köszönöm miniszter úr tájékoztatását. Azt gondolom, miniszter úr tapasztalatai is megerősítik azt, hogy egy téves világtévképből kiinduló, és ezért hibás orientációt követő külpolitika általában megnehezíti az adott ország gazdasági-társadalmi fejlődését, előbb-utóbb elszigeteltséget, elszigetelődést eredményez, aminek számtalan példáját láttuk az elmúlt évtizedekben. Azt is talán megerősítik miniszter úr tapasztalatai, hogy egy hibás belpolitika, európai uniós tagállam esetében a közös értékrenddel, a normákkal, a szabályokkal időnként szembe forduló belpolitika pedig hitelteleníti az adott ország külpolitikáját is, és ez is elszigetelődést eredményez. Úgy látom, hogy három éve a magyar kül- és belpolitika, amely ily módon kölcsönös függésben van egymástól, egy ördögi körbe került. A kiindulópont egy téves világtévké, miniszter úr is biztos vissza tudja idézni az első, tehát az Orbán-kormány hivatalba lépését követő első nagyköveti értekezletet, és ott miniszterelnök úr előadását, amely megfogalmazta, hogy a nyugat – értve alatta az Egyesült Államokat, Nyugat-Európát – hanyatlak, kialudt a fáklyája – így hangzott el –, és immár keletről fúj a szél. Azt is hallottuk, hogy nem csupán gazdasági partnernek, hanem szövetségesnek minősített például Oroszországot és például Kínát.

Ebből adódott az a hibás orientáció, hogy az Európai Unió voltaképpen gyarmatosítani akar bennünket – és mivel tagja vagyunk, mi is saját magunkat –, és ez ellen szabadságharcot, újabban úgy fogalmaz miniszterelnök úr, hogy szabadságküzdelmet folytatunk, aminek nagyon sok tárgya van még, a szabad pálinkafőzés is idesorolható.

Az a belpolitika, ami viharokat vált ki, abból adódik, hogy a szélesebb értelemben vett európai értékrenddel és a konkrét uniós szabályokkal, normákkal ellentétes lépésekre kerül sor: a demokrácia, a jogállam, a fékek, ellensúlyok rendszerének lebontása – így lehet összefoglalni –, nem kívánok ennek a részleteibe belemenni. Kritikát fogalmaz meg szinte minden, számunka és a világ számára is fontos nemzetközi szervezet: az Európai Bizottság nem csak kritikát fogalmaz meg, hanem eljárásokat is indított, az Európai Parlament három alkalommal hozott olyan határozatot, amely elmarasztalta az Orbán-kormány politikáját, az Európa Tanács és annak Velencei Bizottsága az alkotmánymódosítással kapcsolatosan, de legutóbb még az ENSZ emberi jogi biztosa is, ami elég ritka eset. Kritizálnak civil szervezetek és az euroatlanti szövetséghez tartozó fontos tagállamok vezetői, beleértve amerikai vagy német és más vezetőket is. A magyar reagálás jellemzői: az első a kompetencia kétségbe vonása, hogy egyáltalán milyen joggal beszél bele bárki. Hallottunk olyan megfogalmazást, hogy senki sincs abban a helyzetben – sem politikus, sem nemzetközi szervezet –, hogy előírja nekünk, milyen legyen az alkotmányunk. Megjegyzem, senki nem írta elő, hogy milyen legyen, csak azt, hogy milyen ne legyen. Olyan ne legyen, ami ellentétes konkrét uniós értékrenddel, illetve szabályokkal. Azután a valóságalap megkérdőjelezése,

hogy félreértésről van szó, tévedés, nem ismerik igazán Magyarországot, még olyan is elhangzott, hogy az európai parlamenti képviselők nagy része azt sem tudja, hol van Magyarország – nem hiszem, hogy ez reális dolog lenne –, és aztán van ennél rosszabb is: a baloldali összeesküvés. Csak megjegyzem: idesorolni Jose Manuel Barroso bizottsági elnököt, aki közismerten néppárti politikus, Angela Merkelt és más német politikusokat, beleértve a bajor parlament elnök asszonyát, aki keresztényszocialista politikus és hosszú a sor. Mondjuk még megemlíthetjük Hanna Suchockát, a Velencei Bizottság tagját, akiről hát aztán igazán nem lehet mondani, hogy baloldali háttérrel rendelkezne, még Viviane Reding sem, aki most a támadások keresztüztüében van, ő keresztényszocialista párt elnöke volt korábban, mielőtt európai parlamenti képviselő vagy európai biztos lett, és hát elhangzanak nagyon durva sértegetések. Azt gondolom, ez a külpolitika és ez a belpolitika és a kritikákra való reagálás szolgál – sajnos – bizonyos érzelmeket, főleg indulatokat, és ezek egyáltalán nem pozitív indulatok, ezek kifejezetten károsak hosszú távon, és semmiképpen nem szolgálja a magyar nemzeti érdekeket.

A kérdésem az, hogy miniszter úr – figyelembe véve kvalitásait, tapasztalatait, ismereteit, tehát mindent, amit joggal lehet méltatni – lát-e valamilyen kiutat ebből a helyzetből, amelyre jellemző az, hogy Magyarországot megbízhatatlan, kiszámíthatatlan, a szövetségi rendszerben nem igazán barátságos országnak tekintik. Lát-e ebből valamilyen kiutat a 2014-es választások előtt? Mert a választások egy más kérdés, majd meglátjuk, hogy ez jelent-e valami változást. Ha lát kiutat, mire alapozza az ezzel kapcsolatos reményeit, hogy a dolog jó irányba fordulhat? Ez a kérdésem, köszönöm szépen.

ELNÖK: Csóti képviselő úr jelentkezett, majd őt követi Gyöngyösi alelnök úr.

CSÓTI GYÖRGY (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Kedves Képviselőtársaim! Ott folytatom, ahol miniszter úr abbahagyta, a szegedi anekdotánál, ami nekem nagyon tetszett, nem azért, mert a családom háromszáz évre visszamenőleg szegedi, hanem azért, mert tényleg hihetetlen sok haszna van annak, hogy itt, Magyarországon képeznek diákokat. Itt lehetne még említeni Vietnámot is például, tudomásom szerint a politikai és a gazdasági élet vezetői között számos olyan van, aki Magyarországon végzett, szóval ez hihetetlenül fontos.

Nos, amit szeretnék kérdezni, az közép-európai vonatkozású. Elfogadva mindazt, amit miniszter úr elmondott a szomszéd országokkal kapcsolatos nemzetpolitikai kérdésekről, és bízva abban, hogy a jövőben minden ilyen problémát és kérdést megfelelően fog kezelni a kormányzat, én nem akarok ezekkel a kérdésekkel foglalkozni, bár ez igen közel áll hozzám és szívügyemnek tekintem. Kilépnék a Kárpát-medencéből, és a közép-európai térséggel kapcsolatban szeretnék kérdést megfogalmazni, a V4-ekkel kapcsolatban. Az elmúlt több mint húsz évben, mióta a visegrádi együttműködés létrejött, mindig azon az állásponton voltam, ami egyébként egyezik az eddigi magyar állásponttal is, hogy nem bővítünk, hogy ez egy olyan klub, egy olyan közösség, aminek kell a V4 plusz egy, V4 plusz kettő formula. Ezek nagyon jó dolgok voltak: Horvátország, Szlovénia, aztán Ukrajna meg Románia vonatkozásában, de most szöveget ütött a fejembe egy kérdés. A múlt héten az Új Társadalom Szalonban egy történészprofesszor szót kért – Horvátország csatlakozásával kapcsolatos est volt –, és a következőt mondta: miért ne lehetne Horvátországot bevonni a V4-együttműködésbe, hiszen 1335-ben Horvátország a Szent Korona tagja volt, tehát ugyanúgy benne van ebben a közösségben, és mind a mai napig benne van ebben az értékrendben, ebben a kulturális körben. Azért kérdezem, hogy valóban van egy történelmi háttér is, ami ezt indokolja, és nekem van egy régi ideám, ami nem valósult meg, de nincs kizárva, hogy még megvalósul, egy Varsó–Budapest–Zágráb tengely létrehozása, amely egyébként – gyorsan teszem hozzá – nem öncélú és nem bezárkózó, épp ellenkezőleg, hanem hogy motorja legyen

egy tágabb közép-európai együttműködésnek a Baltikumtól az Adriáig terjedően. Ennek többek között az az alapja, hogy az elmúlt húsz évben azt tapasztaltuk, hogy a V4-együttműködésben elsősorban Budapest, illetve udvariasságból inkább fordítva mondom: Lengyelország és Magyarország volt a kezdeményező, a motor, a szlovákokkal huzamosabb ideje kétoldalú problémáink v annak, a csehek euroszeptikus magatartást tanúsítottak sokszor, Václav Klaus és mások is.

De ez nem azt jelenti, hogy ők nincsenek benne az együttműködésben, persze, hogy benne vannak, de főleg Varsó és Budapest volt a motorja ennek az együttműködésnek, és most bejöhethet hozzá Zágráb. Tudom, hogy emellett és ez ellen is vannak érvek, tehát most nem konkrét javaslatként, inkább kérdésként teszem fel, hogy érdemes-e ezzel foglalkozni. Még a V4-ekkel kapcsolatban egy másik kérdés, hogy miniszterelnök úr a múlt héten vagy néhány nappal ezelőtt valamelyik beszédében említette, hogy a visegrádi együttműködésnek egy parlamenti dimenziót is kellene adni. Miniszter úrnak mi erről a véleménye, illetve mi, parlamenti képviselők hogyan készülünk fel erre a parlamenti dimenzióra?

Végül egy egészen más kérdés: a globális nyitás – ez ugyan nem kelet, hanem dél –, Dél-Afrikában nagy reményeket láttunk a '90-es években, aztán lehet, hogy Mandela miatt vagy más okok voltak, hogy nem úgy fejlődött gazdaságilag Dél-Afrika, ahogy fejlődhetett volna, de szerintem potenciálisan ez egy fontos ország lehet gazdaságilag. A magyar külpolitikának ezzel kapcsolatban, a magyar–dél-afrikai gazdasági együttműködés, kapcsolatrendszer fejlesztése terén van-e konkrét elképzelése?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Gyöngyösi alelnök úr!

GYÖNGYÖSI MÁRTON (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök úr, és köszönöm szépen ezt a lehetőséget, miniszter úrnak pedig a beszámolót. Eredetileg nem terveztem a miniszter úr beszámolójának a nemzetpolitikával és szomszédságpolitikával foglalkozó részéhez hozzászólni, hiszen azt itt a társbizottságban minden valószínűség szerint bőven kivesézték, ugyanakkor itt egy-két megjegyzés szöveget ütött a fejembe, és nem tudok elmenni mellette szó nélkül. Tudom, hogy a diplomácia az „egyrészt–másrészt”-nek, az egyensúlyozás művészetének az egyik megnyilvánulása, de a nemzeti érdekek képviselete felülírja a diplomáciának ezt a fajta eszköztárát, és nyilván, amikor ön azt mondta, hogy ez egy fontos célkitűzés a szomszédságpolitikában, hogy ne legyenek konfliktusok, ezt természetesen én is így gondolom. A konfliktus, ha öncél, természetesen negatív dolog, ugyanakkor, ha a nemzeti érdekek érvényesítése forog kockán, akkor bizonyos konfliktusokat föl kell vállalni. Azt látom, hogy az elmúlt évtizedekben kormányok jöttek-mentek Magyarországon, sajnálatos módon minden konfliktusban alulmaradunk a szomszédainkkal szemben. Ez nem egy presztízsharc, hanem ez a nemzeti megmaradásunk kérdése a Kárpát-medencében. Nagyon szívesen hallanék konkrét sikerekről ebben a beszámolóban, nem tudom, vannak-e ilyen konkrét sikerek, van-e olyan konkrét stratégia, amely nem csak a szlogenekről meg a szólamokról szól, hanem konkrét lépésekről, amelyek megakadályozzák a kiszorulásunkat és a fogyásunkat, az asszimilációnkat a Kárpát-medencében. Én azt látom, hogy a Külügyminisztériumnak nincs ilyen hathatós stratégiája, túri a szomszédos államok sovinizmusát és a nagyon agresszív politikáját az ott élő, őshonos magyarsággal szemben, és természetesen még olyan – hát hogy mondjam – egészen hajmeresztő élményekre is futja, mint amikor például idejön egy román külügyi bizottság, és ott egy magyar nevű, magyar származású bizottsági elnökkel mondatja föl a román külpolitika a román sovinizta külpolitika lényegét és velejét. Szerintem ez egy egészen hajmeresztő dolog, és itt lenne az ideje, hogy a magyar Külügyminisztérium hathatósan foglalkozzon a nemzeti érdekek érvényesítésével egy stratégia szintjén is a Kárpát-medencében.

Ami az európai uniós politikát illeti, azt hiszem, itt a helyzetelemzésünk egybevág. Miniszter úr is kitért az elmúlt évek folyamataira, mi is azt látjuk, hogy a gazdasági válság kezelésének módja az Európai Unióban olyan irányt vett, hogy egy gazdasági, pénzügyi unió túlmutató politikai unió felé tett az Európai Unió lépéseket, ezt már nem is tagadják, itt igazából ez már teljesen nyílt színen zajlik, ez nem csak a monetáris politikába, hanem a költségvetési politikába, a magyar állam szuverén jogaiba való teljes beleszólás és presszionálás. Meggyőződésem szerint ez a nemzeti érdekeinket és a nemzeti szuverenitásunkat durván sérti, és nagyon kevés az a Külügyminisztérium részéről történő halovány megnyilvánulás néha, amit néha tesznek. Orbán Viktor miniszterelnök úr néha retorikailag kicsit keményebb szavakat használ, de úgy látom, hogy itt is nem a magyar nemzeti érdekek, a magyar nemzeti szuverenitás védelme érdekében történik ez a harcias fellépés, hanem kizárólag a saját kormányának, a saját pártjának és a saját hatalmának a bebetonozását védendő és a valóban nemtelen támadásokat kivédendő. Itt az alkotmány, a médiatörvény, az Alkotmánybíróságot korlátozó törvényekre gondolok, és teljesen egyértelmű, hogy ha miniszterelnök úr ugyanezt a vehemenciáját arra fordítaná, hogy például a magyar földet megvédje a moratórium lejártá után is, és megvédje a magyar költségvetési politika, a magyar gazdasági politika érdekeit, akkor egészen más lenne a mi megítélésünk és a mi hozzáállásunk is.

Ha csak az elmúlt napok eseményeit vesszük, és itt miniszter úr is kitért ez alól – vagy úgy gondolta, hogy ennek az értékelésébe nem menne bele –, én itt azért egy picit elidőznék, és nem is a Tavares-jelentés, ami nyilván egy politikailag motivált jelentés, ilyenből láttunk egy tucatot az elmúlt három évben. Nyilván tudjuk, hogy ez egy politikai, ideológiai csatározás, amiben a Fideszt meg a Jobbikot nyilván ugyanilyen típusú nemtelen támadások érik – túléljük ezeket a politikai támadásokat –, az azonban, ami jelenleg meggyőződésem szerint a kedélyeket leginkább borzolja, az Viviane Reding asszonynak a Bilderberg-csoport titkos üléséről kiszivárgott félmondata. Nem állom meg, hogy itt ne kérdezzem meg miniszter úrtól, hiszen tudvalevő, és miniszter úrral is már beszélgettünk itt három évvel ezelőtt erről a kérdéstről, ön ismeri ennek a titkos találkozóknak a belső összefüggéseit és viszonyait. Engem nagyon érdekelne, hogy ön hogyan értékeli azt a most már szinte tényként kezelt kijelentést, amit Viviane Reding asszony megengedett magának, annak fényében, hogy az is teljesen tényként kezelt, hogy az Európai Unió durva beavatkozásán túl, amely a nemzeti érdekeinket, a nemzeti szuverenitásunkat olyan mértékben veszélyezteti, hogy az már szinte nemzetbiztonsági kockázatnak minősül, ezt még súlyosbítja az a tény, hogy ugyanazok az euroatlantista körök az Egyesült Államokból finanszírozzák többek között az önök politikai riválisait is, mint amilyen Bajnai Gordon, aki Washingtonból kapja a legnagyobb pénzügyi támogatást, és akik már bevallottan is az eszközök között nem fognak válogatni, hogy itt, Magyarországon a választások menetébe beleszóljanak, és nekik kedves elitet ültessenek a nyakunkba, az ország élére. Az, hogy önök, akik nemzeti érdekekről és a nemzeti érdekek hathatós érvényesüléséről beszélnek, még most is fontosabbnak tartják az Európai Unióhoz és a szövetségeseinkhez való viszonyt, mint azt, hogy esetleg egy konfliktust generálva a nemzeti érdekeinket megvédjük, ez számomra egy dolgot jelez, azt, hogy itt a mazochizmussal vegyes Stockholm-szindrómás jelenségnek lehetünk a tanúi, ennek a furcsa egyvelegének, amelyben önök ragaszkodnak azokhoz, és valami ellenállhatatlan – nem is tudom – vonzódást éreznek azok iránt, akik önöket túsul ejtik, és akik önök ellen fordulnak. Tehát ez számomra teljesen megmagyarázhatatlan és furcsa jelenség.

Nagyon kíváncsi lennék arra, hogy miniszter úr az EU-ban történeteket hogyan értékeli, és önt erősítik-e az ön által olyan gyakran hangoztatott euroatlanti elkötelezettségében. Hiszen én azt látom, hogy itt valamiféle fordulatot kellene venni, és nagyon örülök annak, és tényleg Kovács László felszólalását is örömmel kezdtem el hallgatni, hiszen ő arról kezdett el beszélni, hogy a hibás orientáció megnehezíti egy ország dolgát, és egy téves világkép egy

ország elszigetelődését jelentheti. Ezt magam is így értékelem, én nagyon örülök annak – csak hát utána nyilván más fordulatot vett a mondandója –, ez a felvezető a szívemhez nagyon közel állt, mert örök vesszőparipám, hogy itt két évtized eltelt úgy, hogy a magyar rendszerváltó elit vagy naivitásból, tudatlanságból, vagy szélhámosságból, de fölült annak a mesének, hogy itt egy kizárólagos euroatlantista orientáció Magyarország érdekében van, és Magyarország előnyére válik. Ilyen értelemben nagyon üdvözlöm a keleti nyitást, amit ön meg a Külügyminisztérium is rendszeresen a globális nyitás részeként használ, és ezzel nincs is semmiféle probléma, nagyon örülök, hogy felfedeztük végre azt, hogy Afrikában, Dél-Amerikában is, meg természetesen Ázsiában is micsoda potenciál áll rendezésre, hogy a XXI. százalék történelmét ott fogják írni sok szempontból. Én természetesen nem lennék ilyen szégyenlős, amikor gazdasági-kereskedelmi érdekek kőkemény érvényesítéséről van szó.

Nagyon fontosnak tartom azt, hogy Magyarországon rendezik a kibertér-konferenciát meg a vízkonferenciát, ez nyilván egy fontos eszköz, de ez csak akkor eszköz és akkor jó eszköz, ha gyakorlati tartalommal is meg tudjuk tölteni ezt a nyitást. Nagyon üdvözlöm – hallom itt a szivárgó híreket –, hogy a Külügyminisztérium újraindítani készül különböző nagykövetségeket. Nagyon örülök, hogy az oktatás és a kultúra terén is tágítani kívánják a lehetőségek tárházát, hiszen ez egy fontos eszköz. Az a szomorú, hogy amit most önök újraindítanak, azt újra kell indítani, ugyanis két évtizeddel ezelőtt – meg a szocializmus idején – ez működő dolog volt, ennek köszönhetjük azt, hogy Afrikában, Ázsiában – ahogy ön is utalt rá az anekdotájában – nagyon sok Magyarországon végzett ember működik vezető pozícióban, az ottani politikai elit részét képezve. Szomorú, hogy két évtizedet elvesztegettünk, és ezeket a kezdeményezéseket a nulláról kell újraindítani. Jó lett volna, ha ez a felismerés, hogy a világ nagy, színes, és nem biztos, hogy kizárólag az euroatlantista közösség hozza meg Magyarország felemelkedésének a lehetőségét, ha már 1990-ben megtörtént volna ez a fajta globális nyitás, és nem kellene itt két évtized elteltével ezeket a dolgokat nulláról újraindítani.

Nagyon szépen köszönöm a lehetőséget, elnök úr és miniszter úr.

ELNÖK: Nagy Gábor alelnök úr, őt követi Szabó Vilmos képviselő úr.

DR. NAGY GÁBOR TAMÁS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr, és köszönöm miniszter úr beszámolóját, hogy ilyen rövid idő alatt nagyon átfogó és nagyon komplex képet kaptunk a magyar külpolitika elmúlt évének alakulásáról és a prioritásokról. Ez mindig megerősít abban, hogy az ilyen bizottsági meghallgatásoknak van értelme. Annak is van tanulsága, hogy ilyenkor a különböző politikai nézetek a bizottsági vitában hogyan fogalmazódnak meg és hogyan hangoznak el. Azt gondolom, itt ilyenkor nem az a célszerű, hogy a képviselők egymással polemizáljanak, hanem annak adunk teret és lehetőséget, hogy a külügyminiszter úr itt válaszoljon a felmerült kérdésekre, de nem állom meg, hogy a két előttem szóló alelnöktársammal kapcsolatban én is elmondjam a véleményemet, ha már ők hosszan elmondták.

Tisztelt Bizottság! Úgy látom, hogy a külügyi politikánk mai irányítása pontosan azon a területen működik, azon a szűk határmezsgyén halad, ami a nemzeti érdekek képviselete és az ország jó hírének javítása, öregbítése területén elérhető. Kétségtelen tény, hogy vannak vitás nemzetközi ügyek; annál fontosabb üzenetet egy ország nem adhat magáról, mint hogy a külföld felé történő megnyilatkozásaiban mennyire tud egységes lenni. Dacára a sokszor nagyon heves belpolitikai vitáknak, én még olyan külpolitikai szempontból megosztott társadalmat nem láttam, mint a magyar. Soha román, szlovák, de akár német képviselők a saját kormányukat, a saját nemzeti érdekeiket degradáló, és – ha úgy tetszik – lejárató jellegű megnyilatkozásokkal nem találkoztam olyan mennyiségben, olyan mértékben, mint ahogy ez

minket megoszt. És ez nem az a fajta naiv feltételezés, hogy konszenzussal lehet irányítani egy ország belpolitikáját, de kétségtelen tény, hogy a kormány sokat tett azért, és a Külügyminisztérium szerintem nagyon fontos gesztusokat tett azért, hogy a külpolitikai konszenzusminimum megteremthető legyen a különböző politikai családok között. Úgy látom, nem rajtuk múlik az, hogy ez nehezen alakul. Látom, hogy vannak nemzetközi konfliktusok, és a kormány sokszor be is áll ezekbe a nemzetközi konfliktusokba, szövetségeseink is vannak, a vitákat megvívjuk, nem adjuk föl a nemzeti érdekeinket, a nemzeti identitásunk alapjait, ahogy ezt külügyminiszter úr fogalmazta. Most például az Európa Tanácsban is elég sokat foglalkozunk azzal, hogy az országot monitorizálásra javasoló jelentés, aminek a körülményeibe itt most nem érdemes belemenni, miként alakul majd, és ennek kapcsán kiderül, hogy nagyon sokan rokonszenveznek, szimpatizálnak az ország törekvéseivel és a jelenlegi vezetésével. Ám a nemzetközi média, a bizonyos értelemben ideológiailag motivált tömegtájékoztató keretéből nem ez a kép rajzolódik ki, és egyáltalán nem könnyű ma a Külügyminisztériumnak olyan aktív és hatékony érvekkel eloszlatni a tévképzeteket és a félinformációkat vagy félrevezetéseket, amelyekkel nagyon sokszor találkozunk. Én ahhoz szeretnék gratulálni, hogy szerintem ezt a munkát a minisztérium nagyon jól végzi. Az eredmények csak majd idővel láthatók – ha egyáltalán láthatók –, de kétségtelen tény, hogy ezen a területen van most a legnagyobb összefogásra és a legnagyobb együttgondolkodásra szükség.

Engedje meg, miniszter úr, hogy egy konkrét kérdést én is föltegyek, ami már a minisztériumot talán szorosabban is érinti. A külképviseletek mindig nagyon fontos helyszínei, eszközei a magyar nemzeti érdekek érvényesítésének, és hát nagyon fájdalmas volt azt tapasztalni, hogy a magyar diaszpórát érintő területeken a szocialista-liberális kormányzat alatt rendre-sorra zárták be a nagykövetségeket, külügyi képviseleteket – Torontóban São Paulóban, Sydneyben, Chicagóban, Düsseldorfban – és a környező országokban vagy a regionális kapcsolatokban, az eszéki vagy a krakkói konzulátusokat. Úgy érzem, nagy károkat okozott, sokkal több kárt okozott a külügyi érdekek érvényesítése területén, mint amennyi anyagi megtakarítást jelentett. Itt képviselőtársam, alelnöktársam már utalt rá, hogy örömmel vennénk, ha ezeken a helyeken, de akár más helyszíneken is a külügyi kormányzat egy offenzívabb építkezésbe kezdene. Éppen a héten tárgyalta a bizottság, és köszönjük szépen a Külügyminisztériumnak ezt a munkát, ami a nemzetközi fejlesztési együttműködésről szól, a NEFE stratégia keretén belül elhangzott az is, hogy esetleg az Afrikai Unió fővárosában – Etiópia fővárosában –, Addisz-Abeában is sor kerülhet egy külképviselet megnyitására. Magam úgy látom, hogy erre valóban nagy szükség lenne, és ez a fajta építkezés, ez a fajta további érdekérvényesítés, és nagyon fontos Magyarország megjelenítése szerte a világban, globális szinten.

Köszönöm szépen, miniszter úr.

ELNÖK: Köszönöm. Szabó képviselő úr!

SZABÓ VILMOS (MSZP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Miniszter Úr! Államtitkár Úr! Én is köszönöm szépen a beszámolót. Megértem miniszter urat, hiszen újra el kellett jönnie tüzet oltani a külügyi bizottságba, mint ahogy mostanában elég sok helyen teszi ezt. Ez nem könnyű feladat, szinte a lehetetlennel egyenértékű. Ezt azért mondom, mert ha az elmúlt három évet nézem, a helyzet tulajdonképpen semmit nem változott, sőt csak a példákat lehet hozzátenni, és hát az az értékelés, hogy a magyar érdekek érvényesítési lehetőségei, Magyarország tekintélye, a magyar külpolitika tekintélye rendkívül alacsony maradt vagy még alacsonyabb lett, a befolyási lehetőségeink is rendkívül minimálisak, érdekérvényesítésről gyakorlatilag alig-alig beszélhetünk, és tényleg csak a példákat tenném hozzá, de most már minden napra esik egy. Ugye ez a Reding asszony elleni küzdelem, a

legújabb szabadságharc, küzdelem vagy nem tudom, micsoda, ez az összeesküvés- elmélet már az '50-es éveket is idehozza. Egyébként egyáltalán nem tény – ahogy erről beszélnek –, egy állítólag magát megnevezni nem akaró forrásból származó információt közölt egy egyébként közismerten konzervatív újságíró egy konzervatív lapban, amelyet a kormányzó pártok egyikének a vezetői, frakcióvezetője, miniszterelnök-helyettes elnöke, szövivője parlamenti képviselő fölkapott, és ehhez társultan az Európai Unió, az Európai Bizottság – és nem csak személyesen Reding asszony – ócsárlásába kezdett, hiszen Pálffy képviselő úr már arról is beszélt, hogy semmiféle tekintélye nincs az Európai Bizottságnak, az Európai Bizottság tagjait senki nem választotta. Majd még ma azt olvasom, hogy feljelentést is tesznek – nem tudom, hol, de biztosan tesznek, gondolom, hogy a bíróságoknál –, és akkor még, hogy teljes legyen az '50-es évekbeli koncepciók küzdelem, ehhez még hozzáveszik Bajnai Gordont, aki természetesen, nem tudom, ürgebörben vagy hogyan kapja nyilván a pénzt és a támogatásokat, és hát öellene is feljelentést tesznek. Felháborító, miniszter úr, képtelenség, tehát elképesztő, azt tudom mondani. De hasonló az ENSZ emberi jogi biztosa; ön beszélt a Velencei Bizottsággal, miniszter úr, semmit nem változott, semmilyen lényeges változás nincs. Persze, néhány dolog kimaradt. Annyi változás van a végleges változatban, hogy egyébként elismerték azt a beterjesztett módosító javaslatot, amelyről jelzik, hogy még nincs elfogadva, de egyébként jó irányba mutat. Ennyi. Ennyi a lényeges változás, de ez semmilyen szempontból nem lényeges változás, és én is azt gondolom, hogy mindenkinek el kell olvasni. Tessék, olvassák el! Mint ahogy olvassák el a Tavares-jelentést, olvassák el a monitoringbizottság jelentést, és ha ezt tényleg elolvassák, és nem csak azzal a szemmel, hogy úgy olvassák, hogy ezek hazugságok, és nem felelnek meg a valóságnak.

A szomszédsággal kapcsolatban szintén nem változott semmi a szomszédságpolitikában, bár valóban vannak pozitív jelek. Ha ön említette, és én sem akarom idehozni, mert miniszter úr volt a másik, a nemzeti összetartozás bizottságában, és ott elmondtam a véleményemet, ezért itt ezt nem ismétlem meg, csak jelzem, hogy a Magyarország szempontjából a legfontosabb, legkritikusabb kérdésekről az elmúlt három évben sem Szlovákiában, sem Romániában nem tárgyaltak, nem egyeztek meg, nem tudjuk, hogy mit tettek. Nagyon jót pálinkázott miniszterelnök úr a szlovák partnerével a szlovák ház átadásakor, de hogy szóvá tette-e, hogyan is lesz az államnyelvtörvénytől kezdve az állampolgárságig, azt nem tudjuk, és csak arról szól, hogy hát ezekről most ne beszéljünk. Ez a szlovák félnek jó, így ezt ők pontosan jól gondolják, mint ahogy nyilvánvalóan a román félnek is jó, amit erről gondolunk. De nem gondolom, ezt felelősek, mint ahogy nem gondolom, hogy jó, ha a Velencei Bizottságot vagy más nemzetközi szervezeteket ilyen módon minősít a kormányzat, ahogyan minősít, és tulajdonképpen a fő baj, ezt miniszter úr is pontosan tudja, és nyilván számosan tudják, az, ami a belpolitikában történik, ami a probléma. Nem azért van Magyarország a viták keresztútjében, merthogy kipécézték vagy valamiért. Ugye Orbán Viktor miniszterelnök úr azt mondta egy német lapnak nemrég, hogy nem vagyok rossz fiú, tudok késsel és villával enni. Már az is jellemző, hogy egy ilyen elhangzik, hogy a miniszterelnök így védekezik egy német lapban. Még szerencse, hogy tud késsel-villával enni. De az a probléma miniszter úr, hogy itthon, Magyarországon egy hatalomkoncentráció folyik, egy egypárti meghatározottságú, antidemokratikus rendszer épül ki, ennek alkotmányos és mindenféle törvényekben rögzített rendszerével. Ez a probléma, és nem a részletek, nem az egyes törvények a problémák, ez a probléma, és ezzel nem értenek egyet, és ehhez társul az a bizonyos rendszerváltó szemlélet, hogy az Európai Uniónak nincs jövője, hogy a nyugat alkonya van, és hát tulajdonképpen nem tudom, így van-e, de mintha a miniszterelnök úr egyfajta államkapitalista modellt próbálna itt, egy új, magyar államkapitalista modellt kiépíteni, ami természetesen ez a bizonyos hatalomkoncentrált, egypárti meghatározottságú, bebetonozva, hogy lehetőleg a konkurensok vagy versenytársak ne jussanak szerephez, és ne zavarhassák meg ezt a rendszert. Na, ez a probléma, ez van a

Velencei Bizottságnál, az Európa Tanácsnál, az Európai Parlamentben, az ENSZ emberi jogi biztosánál, és amíg ezen nem változtatnak, addig ez lesz, hiába beszélnek kettős mércéről. Ez nem kettős mérce, csak abban a klubban, amelyikbe Magyarország bejelentkezett – részben népszavazással is megerősítve –, az euroatlanti szövetség, ebben a klubban vannak bizonyos szabályok. Aki belépett az Európa Tanácsba, az vállalta, hogy a jogállamiságot és az emberi szabadságjogokat érvényesíti. Ha ezt megsérti, akkor ne csodálkozzon, ha kritika éri, és ez nem jobb- meg baloldal kérdése. Ez nem baloldali összeesküvés, ez nem a liberálisok, szocialisták érdeke, ez nem érdeke az országnak, nem érdeke egyébként a kormányzópártnak sem.

Miniszter úr, Németországról hadd említsem meg, hogy valóban sajnálatos, hogy belekerült a választási kampányba, de azért miközben a szociáldemokrata kancellárjelölt arról beszélt valóban, hogy szankcionálni kellene – amivel egyébként a Szocialista Párt nem ért egyet –, de a kancellár asszony meg arról beszélt, hogy jó útra kell terelni Magyarországot, és hogy ő személy szerint és a CDU egyetért az egyébként Barroso úr által vezetett Európai Bizottság törekvéseivel és fellépésével. Miniszter úr, az Európa Tanácsban néppárti képviselő kezdeményezte 2011-ben a médiatörvénnyel kapcsolatban Magyarország kormánya politikájának a megvitatását. Így került a monitoringbizottsághoz. A monitoringbizottságnak néppárti elnöke van, és így tovább. Tehát azért ezek a történetek... Nézzenek szembe a valósággal, és azt gondolom, hogy akkor arra jutnak, hogy ezt be kell fejezni, illetve világossá kell tenni, hogy mi az alternatíva.

A keleti nyitás – azt gondolom –, úgy nem alternatíva, hogy ha az európai rendszerhez, az Európai Unióhoz vagy az euroatlanti közösséghez való tartozás alternatívájaként kezelik. No, úgy nem. Hát, ha mondanak alternatívát, akkor beszéljük meg, de ez a dacos szemlélet, hogy mint a kalandozások korában, portyázunk, és ez a politika, a szabadságküzdelmek, hát így valóban nagyon nehéz lesz, és bizony hosszabb távon az egész ország meg fogja szenvedni. Nos, hát ezért nem tudom tartalmilag különösebben értékelni ezt a külpolitikai tevékenységet, és zárásképpen hadd mondjam, hogy tulajdonképpen nem a minisztériumét, mert azt hadd tegyem hozzá, hogy azt látjuk, hogy a minisztériumnak nagyon csekély a befolyása. Amikor tüzet kell oltani, akkor igen, miniszter úr, a kollégái végzik a dolgukat – tisztességgel és szakmai tudással egyébként –, de hát többnyire Szijjártó Péter urat látjuk a porondon, aki szintén végzi a dolgát. Látványosan nem látunk a miniszterelnök úrral a Külügyminisztérium vezetéséből senkit. Nem tudom, hogy van ez, miniszter úr, nem mindig van a miniszterelnökökkel, de azért általában szokott lenni. Azt halljuk, hogy a nagykövetségek is ki vannak jórészt csukva és zárva azokból a konkrét tárgyalásokból, amelyeket vagy a miniszterelnök, vagy akár Szijjártó Péter államtitkár úr vezet. Nem tudom, miniszter úr ezt hogy látja, de mindenesetre nagyon erősen ez a látszat, már amit mi ebből látunk.

Engedjen meg zárásképpen még két kérdést. Mi a feladata az Azerbajdzsánban, Kínában, Oroszországban és Szaúd-Arábiában megnyílt kereskedőházaknak? Erről mi a Külügyminisztérium álláspontja, vagy mi a rálátása? Továbbá mennyi államkötvényt adtak el, amelynek fejében akár állampolgárságot is lehet majd hosszabb távon szerezni? Hányan szereztek ezáltal bevándorlási engedélyt Magyarországra, van-e erről már bármiféle statisztikai adat, és tulajdonképpen mennyi az eljárási, díj, mennyit kell befizetni?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Gruber képviselő úr!

DR. GRUBER ATTILA (Fidesz): Köszönöm szépen. Ismét tanújelét kaptuk, hogy mire is jó egy meghallgatás. Nagyon szépen köszönöm miniszter úrnak az előterjesztését. Örülök, hogy kiderült, Gyöngyösi alelnök úr, ha csak néhány mondat erejéig, de közös

platformra tud helyezkedni másik alelnöktársával. Annak is örülök, hogy Szabó Vilmosnak módja volt itt, a körünkben megvédeni Reding biztos asszonyt, és bár inkább a kérdésekre szeretnék koncentrálni, de azért kikíváncozik belőlem, hogy Szabó Vilmos pontosan tudja, hogy az a bizonyos Európa tanácsi svéd néppárti képviselő asszony tartotta igazán azt a gyönyörű szép ívet, aki a monitoringeljárást kezdeményezte, hogy mielőtt egyáltalán kezdeményezte volna az eljárást, már benne volt abban a bizonyos mesebeli ürgebőrből a svéd végeredmény, a svéd ítélet, hiszen Szabó Vilmos is tudja, hogy a svéd delegáció vezetése konzultálni hívott bennünket. Elmondtuk a véleményünket, és mielőtt még megrendezték volna a magyarországi egyórás meghallgatást, tehát még annak az eredményét sem várták meg, hanem a meghallgatás előtt indították a monitoringeljárást. Egyáltalán nem voltak kíváncsiak sem a magyar véleményre, sem pedig a meghallgatás során felmerült kérdésekre. Tehát azt hiszem, mindenkinek megvan itt európai szinten a maga ürgebőre.

A kérdésem két lényegesebb kérdés lenne, ami napi jellegű kérdés. Az egyik: a magyar, valamint Erdogan török miniszterelnök találkozásakor fölmerült az eddiginél sokkal intenzívebb gazdasági kapcsolatok létesítése, és ezek után most már nem is merem mondani, hogy milyen irányú szél, de mindenképpen egy új szellő a hazai gazdaság egén. Itt elhangzott, hogy 2015-re a két ország forgalmát az eddigiekhez képest kétszeresére kívánják bővíteni. A kérdésem, hogy ehhez milyen stratégiai háttér áll rendelkezésre, milyen stratégia mentén bontakozhat ki az igen intenzív gazdasági kapcsolat. Hiszen, és ez bár nyilvánvaló, de azt hiszem, mégis nagyon fontos, miniszter úr is hangsúlyozta, hogy a magyar külpolitika feladata a magyar nemzeti érdekek képviselete, nyilván a magyar nemzeti érdekek képviseletében igen jelentős súlypont a gazdasági kapcsolatok, a gazdasági érdekek képviselete.

A másik kérdésem: szoktam volt korábban is energiapolitikával, energiabiztonsággal kapcsolatos kérdéseket föltenni. Tudjuk jól, hogy a magyar energia input része alapvetően részben a Paksi Atomerőmű által biztosított energia, illetőleg nagyrészt vagy túlnyomórészt – vagy szinte kizárólagosan – külföldről érkező szerves energiák használata. Van-e valamiféle koncepció, a Külügyminisztérium szempontjából valamiféle irány vagy megerősítése ezeknek az irányoknak, hogy elérjük az energiatfüggetlenség „déli báját” – ugye, sosem fogjuk tudni elérni, hogy energiatilag teljesen önálló ország legyünk –, hogy hogyan lehet a többlábúságot bővíteni, vagy más, eddig nem alkalmazott, nem megkötött nemzetközi szerződésekkel ennek az energiabiztonságnak a többlábúságát megerősíteni, netán kibővíteni?

Végezetül nagyon örülök annak, amit miniszter úr a külföldiek Magyarországon programról említett, mert Horváth János képviselőtársammal IPU-képviselőként járva a világot, tényleg nagyon sok helyen találkoztunk volt magyar diákokkal az imént felsorolt országokból – elhangzott már Vietnam, de találkoztunk már IPU-konferencián laoszi úriemberrel, aki a gépészmérnöki diplomáját szerezte itt –, tehát azt hiszem, nem is tudunk szinte olyan országot mondani, ahol ne lenne egy-két olyan hazánkban végzett diák, akire lehetne építeni. Ezeket a diákokat, különösen az Afrika-fórumról elhangzottak tükrében is, milyen területen lehetne még – például Afrika esetében – a saját országunk támogatására felhasználni?

Ezek lennének a kérdéseim, köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Vona képviselő úr!

VONA GÁBOR (Jobbik): Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Bizottság! Nagyon szépen köszönöm a beszámolót, és nagyon szépen köszönöm én is a lehetőséget, hogy hozzászólhatok és föltehetek néhány kérdést röviden. Mivel mindenki pár mondat erejéig megengedte magának a belpolitikai szurkapiszkát, én sem szeretnék ebből kimaradni, bár nagyon nehéz lesz túlszárnyalni azokat, amik itt elhangzottak. Én egyetlenegy mondatra

utalnék csak, és szeretném ezt a jegyzőkönyvben ezt még egyszer hangsúlyozni, néhány hozzászólással korábban Szabó képviselőtársam, a szocialisták nevében számon kért egy regnáló kormányt a lagymatag nemzetpolitikájáért. Azt gondolom, az ebben lévő sűrített történelmi jelentőséget érdemes a jegyzőkönyvbe még egyszer felvenni. A másik dolog: a Törökországgal való viszony a Jobbikot és engem is személy szerint nagyon érdekel. Csak szintén a vicc kedvéért mondom, hogy tényleg, most már szinte sorsszerű, hogy ahol miniszterelnökünk jár, ott később valamifajta belpolitikai kalamajka történik, ugye Mubarak úrnál is járt miniszterelnökünk, utána tudjuk, mi történt, kirobbant az arab tavasz, Szaakasvili melletti kampányolásunk is hasonló eredményre jutott, most úgy tűnik, hogy miniszterelnök úr képes a legstabilabb rendszereket is a jelenlétével megbolygatni kicsit, úgyhogy javaslom, hogy legközelebbi útját Észak-Koreába szervezzük. *(Derültség.)* A viccet félretéve: Gyöngyösi Márton képviselőtársam utalt már arra, és erről miniszter úr is beszélt, hogy ami az Európai Unióban folyik, az egy pusztán és tisztán hatalmi harc az európai szocialisták és a néppártiak között, és ennek Magyarország végül is az elszenvedője. Engem is nagyon érdekelne, amire Gyöngyösi Márton már célzott, hogy ezek a kérdések – médiatörvény, alaptörvény-módosítások – maguk is hatalmi kérdésekről szólnak inkább, mint valódi gazdasági kérdésekről. Miközben Magyarország legsúlyosabb problémái azért gazdasági problémák, és hogy nagyon aktuális legyenek, engem is a magyar föld érdekelne. Tehát van-e esetleg a kormánynak, a kormányban olyan elképzelés, hogy a magyar föld kapcsán Magyarországnak az Unióval kapcsolatos vagy az Unióban általános megkötöttségén enyhítsen? Konkrétan arra gondolok, hogy akár a csatlakozási szerződés módosítása fölmerült-e esetleg a kormányban arra nézve, hogy a tőke szabad áramlása alól a földet Magyarország kivehesse vagy a magyar állam ezt külön elbánásmódként érvényesíthesse.

A másik téma a keleti fordulat, amit a Jobbik megalakulása óta szorgalmaz, és örömmel látjuk, hogy ez ügyben úgy tűnik, egyre nagyobb konszenzus van a magyar külpolitikában. De én Szabó Vilmossal és az MSZP-vel ellentétben pont fordítva látom a helyzetet. Azt látom, hogy Szijjártó Péter és a Miniszterelnökség alá vont államtitkárság igyekszik nagyon komoly munkát végezni, vagy legalábbis a híradásokban ez nagyon komoly munkának van feltüntetve. Mégis úgy érzem, hogy az a tandem, ami a Külügyminisztérium és a Miniszterelnökség között kialakult a külpolitikában, az nem egymást segítve működik, hanem sokszor egymást fékezve, egymást akadályozva vagy egymással szembe fordulva jelenik meg. Ennek bizonyítékeképpen fölvetődik Azerbajdzsán és Örményország viszonylatának kérdése, amiről legutóbbi látogatása során már miniszter úrnak szót ejtettünk. Azt látom, hogy míg a Miniszterelnökség mindenképpen az azerbajdzsáni kapcsolatok erősítésén dolgozik – hozzáteszem, a Jobbik is ezzel ért egyet – eközben a Külügyminisztérium ezt mintha vagy fél szívvel támogatná csak, vagy egyáltalán nem. Kíváncsi volnék ez ügyben miniszter úr álláspontjára.

A harmadik kérdés egy nagyon kényes kérdés, de nem tehetem meg a saját helyzetemből fakadóan, hogy ezt nem hozom szóba. Nemrégiben Magyarországon tartotta – történetében először – az ülését a Zsidó Világkongresszus, amelyen szinte a beszédek egyik közös pontja az volt, hogy a Jobbikot be kell tiltani, amit nyilvánvalóan lehet politikailag értékelni, kommentálni, ehhez viszonyulni. Ha félretesszük a pártpolitikai érzelmeinket vagy viszonyulásainkat, akkor nem érzi-e úgy, külügyminiszter úr, hogy azért mégiscsak egy súlyos beavatkozás volt ez a világkongresszus részéről a magyar belpolitikába, hiszen a 2010-es választásokon a magyar társadalom egyhatoda által támogatott legitim parlamenti pártról van szó. Nyilvánvalóan nem azt kérem, hogy miniszter úr vagy a kormány a Jobbikkal értsen egyet, azt viszont azért elvártam volna, hogy egy ilyen szituációban, még ha ki is fejezi politikai különvéleményét, azért elmondja, hogy a magyar emberek döntését – különösképpen vendégként – illik tiszteletben tartani.

A következő téma Oroszországgal kapcsolatos. Ha jól tudom, nem került még szóba Oroszország. Nagyon kíváncsi lennék, hogy a Külügyminisztériumnak mi az elképzelése vagy ütemterve a ciklusból hátralévő egy évet illetően, hiszen nagyon komoly kérdések vannak, amelyek persze nem pusztán külpolitikai, diplomáciai kérdések, hanem egyben gazdasági kérdések is, de a hosszú távú gázszerződés jövőre ugye lejár, és a paksi bővítés is terítéken van. Egyre inkább erősödő orosz turizmussal találkozunk, ami – azt gondolom – pozitívum, és nagyon jó volna tovább erősíteni azokat az exportlehetőségeket, amelyek, úgy tűnik, lassan bár de megindultak Oroszország irányába, és talán a magyar gazdaságnak kitörési pontot jelenthetnek. Tehát kíváncsi volnék, mi az orosz stratégiája és ütemterve a Külügyminisztériumnak.

Végül, de nem utolsó sorban egy utolsó pont, ez pedig a regionális együttműködés. Csóti képviselőtársam hozta ezt szóba, és nagyon egybecsengett azzal, amit én mondok általában, hogy a visegrádi négyekkel kapcsolatban nyilvánvalóan a történelmi gyökereink meg mégis a szomszéd országokkal való jó kapcsolat fenntartása végett úgy gondolom, igyekszünk túlzottan óvatosan fogalmazni, és nem beismerni – vagy legalábbis nem vita tárgyává tenni – azt a kérdést, hogy sikeres-e a visegrádi négyek együttműködése. Én úgy gondolom, hogy nem sikeres, a visegrádi négyek együttműködése inkább csak egy látszat-együttműködés, vagy legalábbis, amit én elvárnék a visegrádi négyektől, hogy az Európai Unió belül, az Európai Közösségben ezen közös sorsot birtokló államok közösen képviselik a közös érdekeiket, ilyet nem nagyon láttunk. Ebből a szempontból valóban nagyon komolyan meg kellene fontolnunk azt a gondolatot, amit idén a Jobbik évadnyitó rendezvényén már fölvettem, és nagyon örülök, ha Csóti képviselőtársam is hasonló gondolatokra jutott, hogy egy lengyel–magyar–horvát tengelyt, egy tengertől tengerig húzódó tengelyt kellene kialakítani. Hiszen a lengyelekkel és a horvátokkal nincsenek konfliktusaink, a kelet és a nyugat közötti egyensúlyteremtés mind a lengyelek, mind a horvátok számára ugyanolyan akut probléma és kérdés – kortól vagy időszakoktól függetlenül –, mint a mi számunkra. Azt gondolom, egy ilyenfajta együttműködés akár a közös gazdaságfejlesztés számára is fellendülést hozhatna, sőt ha már szóba került, hogy van-e alternatívája az Európai Uniónak, azt gondolom, akár egy lengyel–magyar–horvát tengely még akár ilyen szempontból is elgondolkodtató lehet. Ha pedig történelmi gyökereket keresünk, hát tudjuk nagyon jól, hogy a visegrádi együttműködés Károly Róberthez kötődik, azt gondolom, akkor most tekintetünket vessük Nagy Lajosra, és a lengyel–magyar–horvát tengelyt gondoljuk át, hogy külpolitikailag milyen lehetőségek rejlenek ebben az együttműködésben. Nagyon bízom benne, hogy a Külügyminisztériumnak ez ügyben már vannak elképzelései, számításai.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kalmár képviselő úr!

KALMÁR FERENC ANDRÁS (KDNP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Miniszter Úr! Köszönöm én is ezt a kimerítő előadást a magyar külügyről, a külügyi problémákról. Itt sok minden elhangzott, ezért egy csomó kérdést már ki is pipáltam a papíromon, de hadd csatlakozzak én is a Horvátországgal kapcsolatos dolgokhoz, kérdésekhez egy olyan megjegyzéssel, hogy valóban a lengyel–magyar–horvát együttműködésnek történelmi hagyományai vannak, és ezt nem volna szabad veszni hagyni, hiszen ez nekünk és nekik is jó lehet. De itt egy konkrét kérdésem is volna: hogyan áll az eszéki konzulátus kérdése, hiszen tudjuk, hogy már régóta tervezi a Külügyminisztérium a megnyitást, de úgy tudom, még nincs konkrét megnyitási időpont.

Továbbá, ha így tovább megyek a régiókban Európában, akkor említsük meg, hogy ma kezdődött Dél-Tirolban a FUEN kongresszusa, és alkalmam volt májusban Dél-Tirolban járni, ahol Martha Stockerrel, a FUEN alelnökével is beszéltem, aki nagyon hajtott – mondjuk így

– és nagy támogatója volna a régiók szerepe megnövelésének Európában. Azt kívánja, hogy hangjuk, a régiók hangja, a régiók álláspontja erősödjön, de mások is, és ugyanúgy, hogy a FÜEN befolyása is növekedjen Európában. Hogyan látja, miniszter úr, milyen esélye van annak, hogy az európai régiók meghatározó szerepet töltsenek be ugyanúgy – ahogy ők fogalmaztak –, mint az államok Európában, a FÜEN szerepe és tekintélye nőjön, és itt lehet kilyukadni oda, hogy ez azért azt is jelentené, hogy a kisebbségi kollektív jogok erősödjenek Európában. Hogyan látja ebben a közeljövőt, hogy van-e erre lehetőség?

Még egy rövid kérdésem volna, ezt tavaly is említettem, amikor miniszter úr itt járt a bizottságnál, az úgynevezett BRICS-államokkal kapcsolatban. Ezek: Brazília, Oroszország, India, Kína és Dél-Afrika. Halljuk a híradásokból, hogy ezek az országok összefogtak, tárgyalnak, próbálnak egy pénzügyi szervezetet létrehozni. Ez hogyan áll, milyen realitása van ennek?

Egyelőre ennyit kérdeznék, köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Hát, ennyi lenne a kérdések sora, és bár az elnöknek nem szokása vagy nem tiszte, hogy bizonyos megjegyzéseket tegyen politikai ügyekben is, de engedjék meg, hogy azért két-három szót szóljak arról, amit Szabó Vilmos képviselő úr elmondott például az Európa tanácsi monitoringozásról, ahol hangsúlyozta, hogy a monitoringbizottság elnöke néppárti képviselő. Ezt is elfogadom, viszont felhívom a figyelmet, hogy például a bíróban, ahol többségben vannak a nem néppárti pozícióban lévő vezetők, tehát tulajdonképpen az Európa Tanács házbizottságában kőkeményen leszavazták a monitoringjelentést, függetlenül attól, hogy ki milyen pártállású ott, tehát alapvetően nem csak a néppártiak szavaztak ellene a monitoringozásnak, hanem más frakciókból ott lévő vezetők is. Tehát kérem azt, hogy ha tárgyilagosak próbálunk lenni, akkor vetítsük föl mind a két oldalt, és ne csak egy-egy mozzanatot emeljünk ki az azokból a tényekből, amelyeket értékelünk. Úgy gondolom, ha megpróbálunk egyfajta konszenzusra törekedni, akkor ne csak egy oldalt világítsunk meg, ez például így igaz, ahogy mondom, az Európa Tanácsra, vagy az Európai Parlamentben, ahol – a LIBE-ben – alapvetően zajlott a vita. Itt ugye közel 500 módosító javaslat volt, és egyértelmű volt, hogy a módosító javaslatok jelentős részét úgy szavazták le, hogy nem a néppárti politikai csoportosulások többségi szavazataival. Tehát persze, ilyen döntés született, csak azért a tisztánlátás végett hadd mondjam, hogy úgy gondolom, zajlik egy polémia, zajlik egy vita Európában. Az Európa tanácsi jelentésnél se felejtjük el, hogy a jelentés megszületésekor az egyik jelentéstevő, Fischerová, cseh néppárti képviselő asszony tiltakozásul lemondott a jelentéstevői pozíciójáról, hiszen ez a jelentés nem azt tükrözte, amit véleménye szerint tükröznie kellett volna. Tehát ezek olyan kérdések, amelyeket érdemes tényszerűen is vizsgálni, de úgy gondolom, hogy itt annyiféle kérdés felvetődött és annyiféle irányból, természetes dolog, hogy mindenki a saját értékrendje és gondolatvilága szerint közelít meg egy-egy kérdést, hogy miniszter úrnak nagyon nagy feladata van, hiszen elég hosszú kérdéssor hangzott el. Kérem, hogy válaszoljon ezekre. Tanulságosak voltak azok a kérdések, amelyek itt elhangzottak, hogy ki hogyan látja ma a magyar külpolitikát. Megmondom őszintén, én azzal a vonallal értek egyet, miniszter úrral kapcsolatban is, amikor igen, megvívjuk a vitáinkat a nemzeti érdekeink mellett, persze vannak ügyek, amelyekben kompromisszumokat is kell kötni, és úgy gondolom, ha a magyar külpolitika valahol középen áll, akkor talán sikeresebb tud lenni, és egyre inkább lépésről lépésre tudja érvényesíteni a magyar érdekeket.

De mint elnöknek, nekem most nem feladatomban az, hogy pártpolitikai dolgokat elmondjak, és meg is adom a szót miniszter úrnak a válaszokra.

Válaszadás

DR. MARTONYI JÁNOS külügyminiszter: Köszönöm szépen, elnök úr. Konkrét kérdésekre válaszolnék először, és engedelmükkel végére hagynám Kovács László alelnök úrnak a kiútra vonatkozó kérdését, ennek kapcsán tudom érinteni néhány tekintetben Szabó Vilmos képviselő úr fölvetéseit is.

Tehát a konkrét témákkal kezdve fölmerült az, hogy bővítsük-e Visegrádot. Hát, amióta van Visegrád, azóta a bővítés kérdése napirenden van, volt, lesz. Az első komoly jelölt volt Szlovénia, és valójában nem volt egyszerű a helyzet. Az történt, hogy Lengyelország ezt akkor, annak idején nem tudta támogatni, illetőleg fölmerült, hogy ha bővítünk déli irányban, akkor bővíteni kellene északi irányban is, tehát akkor a Baltikumra is gondolni kell. Volt már egy példa, nevezetesen Közép-Európai Kezdeményezés, ami három országgal indult, aztán lett quadrilateral, aztán pentagonale, és így tovább, és most 18 tagja van. Nem említettem, pedig kellett volna, és örülök, hogy most így ez mégis fölmerült, tudniillik mi ennek a Közép-Európai Kezdeményezésnek is betöltjük az elnöki tisztét január 1-je óta, lesz most egy közös hathónapos elnöklésünk a visegrádi négyek és a Közép-Európai Kezdeményezés tekintetében. Ez egy nehezen működő együttműködés – mondjuk így –, mégis azért látunk benne lehetőséget, elsősorban gazdasági, infrastrukturális projektek és ezek könnyebb finanszírozhatósága tekintetében. Egyébként, amikor ezt a Közép-Európai Kezdeményezést elkezdtük, tulajdonképpen az történt, hogy Albánia lett volna a soros elnök, de az albánok kérték, hogy vegyük át ezt tőlük, ezt megtettük, azért azt érdemes megállapítani, hogy a Közép-Európai Kezdeményezés 17 országában, amely egyébként Belarustól terjed mondjuk Olaszországig, és benne van az egész Nyugat-Balkán, a teljes magyar kivétel a magyar összehozott 32-33 százalékát teszi ki. Tehát mindig beszélünk Németországról – helyesen, ez kétségtelen –, hiszen Németországba megy a magyar kivétel 25 százaléka – korábban egyébként ez több volt, évek alatt csökkent le 25 százalékra –, de ha Közép-Európát nézem, és itt alapvetően szó van Lengyelországról, Csehországról, Szlovákiáról, Ausztriáról, Olaszországról, Romániáról, Horvátországról, Szerbiáról, tehát ezek a fő exportpiacaink, és ez a 32-33 százalék, azt kell mondjam, bizonyos szempontból többet ér, tudniillik ez az a terület, ahol a valóban magyar kis- és közép- vagy akár nagyobb vállalatok sokkal nagyobb arányban vannak képviselve, mint egyébként a magyar kivételben. Ennyit azért a közép-európai dimenzióról. A horvát-magyar-lengyel együttműködés álma – ezt többen is felvetették, először Csóti képviselő úrnak akartam mondani – tulajdonképpen megvalósul most éppen, a jövő héten, 26-án ünnepeljük a lengyel külügyminiszterrel közösen Horvátország csatlakozását, egy koncertet adunk este, ezen itt lesz a horvát igazságügyi miniszter. Az egész egy horvát-lengyel-magyar esemény, amit egyébként – és ezt az előbb nem mondtam – összekapcsolunk a visegrádi elnökség átadásával. A formális bővítés, ismétlem, ugyanazt a kérdést veti fel, mint '94-ben, '95-ben, és így tovább, hogy tudniillik, ha egyszer elkezdjük, akkor nem tudunk megállni. Nem is kellene megállni, hiszen milyen érveket tudnánk fölhozni. Mondjuk, ha Horvátországot felvennénk, akkor mit hoznánk föl mondjuk a történelmi érveken kívül mondjuk Szlovéniával szemben? Tehát ezért mondjuk mi azt, és ezzel kezdtük a kormányzást, hogy a közép-európai együttműködés számunkra, és ez egy többirányú együttműködés, úgy lehet mondani, hogy változó geometriájú együttműködés, vagy, ha úgy tetszik, van egy sor kifejezés, és ebben benne van Ausztria. Úgy van benne, hogy Ausztria nincs benne a visegrádi négyekben, és a horvát-magyar kapcsolatoknak pedig az egészen különleges jellegét nem kell külön alátámasztani, itt is elhangzott néhány történelmi érv. De hát egyébként vannak földrajzi és gazdasági érvek is. Tehát azt hiszem, nekünk minden ilyen típusú két- és többoldalú együttműködést támogatnunk kell, Visegrádnál pedig mindig vigyázni kell arra minden elnökségnek, hogy ez egy nyitott befogadó együttműködés, ami egyébként informális jellegű. Tehát ne azt várjuk Visegrádtól, mint egy klasszikus, nemzetközi jogi jogalanyisággal, szervezetrendszerrel, főtítkárral, bizottsággal,

parlamentari közgyűléssel rendelkező nemzetközi szervezettől. Ez egy együttműködés, amely talán szemben azzal, ami elhangzott, az elmúlt időben nagyon komoly eredményeket ért el. Próbáltam egyet-kettőt mondani, elsősorban a pénzügyi perspektívánál, ha megnézzük, hogy a négy visegrádi ország hogyan jött ki ebből; jól jöttek ki ebből, pedig a kiinduló pozícióik eltértek egymástól, sőt tulajdonképpen az utolsó fázisban az érdekeik sem voltak feltétlenül egységesek. De nagyobb volt a szerepe a közép-európai, vagy ha úgy tetszik, visegrádi szolidaritásnak, mind az egyes érdekeknek, és azért ez nem könnyű dolog, és azok az országok, amelyeknek a kiinduló pozíciója – mondjuk így – nem volt kedvező, mondjuk Magyarországra vagy akár Csehországra, azok végül is sokkal jobb eredményre jutottak, és összességében pedig azt nem vitatja senki, hogy Visegrád egésze, Közép-Európa egésze jól járt. Egyébként a visegrádi miniszterelnökök a legutolsó pillanatig egyeztettek. Még azt is hozzá merem tenni, hogy a legutolsó percig nem sikerült őket egymás ellen fordítani. Mert hiszen ilyenkor mindig van egy olyan taktika, hogy jó, tudunk nektek adni, ha valakitől, a másiktól egy kicsit elveszünk, és mi nem egyezünk meg ebben. Na, ez volt az a taktika, amit a visegrádiak kezdettől fogva elhárítottak.

A dél-afrikai kivitelünk igen jelentős, egyébként nagyobb, mint mondjuk Indiába, amire mondjuk nem vagyok büszke, csak mutatja azt, hogy a dél-afrikai gazdaság igenis egy robusztusan fejlődő, erős gazdaság, Afrika messze legerősebb gazdasága. Dél-Afrika tagja a G20-aknak is, tehát egy globális hatalom, egy globális tényező, én azt hiszem, hogy a dél-afrikai kapcsolataink tovább fognak erősödni. Hozzáteszem, Dél-Afrikában is működik egy elég jelentős magyar diaszpóra, akiknek a szerepét nem becsülném alá.

Ahhoz nem tudok hozzászólni, hogy egy Magyarországra látogató bizottság parlamenti képviselője milyen nyelven szólal meg – itt utalok Gyöngyösi képviselő úr fölvetésére –, azt hiszem, ez parlamenti ügy, és nem is venném a bátorságot, hogy ebbe beleszóljak. Ami a Reding-nyilatkozatot illeti, ott nagyon határozottan szeretném azt most megismételni, hogy én nem tudom, mi hangzott el. Magam nem beszéltem közvetlen fölтанúval, tehát nem tudom megmondani, hogy mi hangzott el, ha elhangzott az, amiről szó van, vagy valami hasonló elhangzott, azt természetesen elfogadhatatlannak tekinteném, és súlyos esetnek kellene tekinteni. Ismétlem, azt nem tudom megmondani, hogy ott mi hangzott el. Önmagában véve az, hogy egy alkalommal meghívottként én is jelen voltam egy hasonló konferencián, nem ad nekem olyan lehetőséget, hogy megpróbáljam kikövetkeztetni, mi hangzott el itt. Egyébként annyit valóban hozzá lehet tenni, hogy ha ilyen elhangzott, akkor annak több fölтанúja kellett hogy legyen, adott esetben ezt meg lehet kérdezni, meg lehet próbálni értesüléseket beszerezni, de azt látni kell, hogy közvetlen bizonyítékról én még pillanatnyilag nem tudok. Ami természetesen nem azt jelenti, hogy eleve azt mondjuk, hogy nem hangzott el vagy elhangzott bármi is. Tény az, hogy ha jól látom, akkor két napig nem volt cáfolat, most elhangzott egy cáfolat. Itt tartunk, én mindenféleképpen óvatosságot javaslok.

Fölmerült az, hogy a XXI. század történelmét Ázsiában írják. Csak azért ragadom meg ezt a mondatot, mert ez tökéletesen így van, de azért abban bízom feltétlenül, hogy nem úgy fogják ezt a XXI. századot Ázsiában írni, ahogy a XX. századot írták Európában. Márpedig egyes stratégiai gondolkodók szerint ennek a lehetősége nem ezer százalékig kizárt. Tehát itt tartunk, egy komoly globális kérdésnél, Ázsiában is van egy nagyon gyorsan feltörekvő hatalom, vannak klasszikus pozíciók, vannak kívülállók, vannak területi viták, még akkor is, ha ezek a területek döntően korallszigetekkel kapcsolatosak, és esetleg az azok körüli gáz- és kőolajmezőkkel. Legalább 6-7-8 olyan vita van, ami tengerek hovatarozására vonatkozik, tehát elég sok olyan elem van, ami ezt a kockázatot esetleg fölülírhatja. Nagyon fontos dolog az, hogy ezek a kockázatok ne realizálódjanak, és ezért is lényeges az, hogy valóban minden egyes ország minden egyes tényezője figyeljen oda arra, ami jelenleg és a jövőben Ázsiában fog történni.

Nem térek ki az Európai Unióval kapcsolatos vitára, hiszen ez közismert, nem hiszem, hogy most meg kellene ismételnem a már elhangzott érveket. Teljesen nyilvánvaló, hogy itt van egy alapvető politikai eltérés az egész európai integráció múltját, jelenét, jövőjét, szerepét illetően, tehát nem hiszem, hogy most nekem ezt meg kellene ismételnem. Egyébként az álláspontom, azt hiszem, közismert.

Az újrainvitások dolgában viszont – és ez később is fölmerült más összefüggésben – történtek már döntések. Ezek a döntések elsősorban az első csomagra vonatkoztak, mármint az újrainvitások első csomagjára, ez az úgynevezett nemzetpolitikai csomag. Ez Torontó, São Paulo, Melbourne, Marosvásárhely, Nagyvárad, Eszék és – kicsit idegen testként, mert ez nem nemzetpolitika, de mégis a térséget illeti – Krakkó. Ezek a döntések megszülettek, ezeknek a képviselőknek a nyitása folyamatban van. Eszék is felmerült, Eszéken megtaláltuk az épületet, megvan az ember, akit odaküldünk, úgyhogy ez most már napok vagy hetek kérdése, hogy az eszéki konzulátus véglegesen megkezdje a tevékenységét, hasonlóan egyébként a többiekhez. Tehát az ez úgynevezett első nemzetpolitikai csomag. A második csomag két elemét illetően van kormánydöntés, az egyik a hongkongi főkonzulátus, a másik pedig az abujai, a nigériai nagykövetség újrainvitása. Ezekre megvan a döntés, a finanszírozás is – mondom óvatosan – biztosítva van, tehát megkaptuk erre a megfelelő ígéretet, és vannak a csöben még további nyitások, itt elsősorban említeném Chilét, és idetartozik Kuala Lumpur, Malajzia, Bombay is, tehát van egy ilyen következő bővítési koncepció, ami alapvetően gazdasági érdek. Tehát szemben az első csomaggal, ami nemzetpolitikai természetű, a második csomag a gazdasági expanziót, az exportot, és a többit szolgálja.

Tartani akarom a sorrendet többé-kevésbé, mert a konkrét kérdéseknél maradnék. Szabó Vilmos hozzászólásának az általános részére visszatérek még, de fölvettem a kérdést a kereskedőházakról. Ezek a kereskedőházak most indulnak, nem tudok kereskedelmi statisztikai adatokat mondani – valószínűleg senki nem tud most, esetleg a '13-as év végén ki lehet mutatni –, hogy a kereskedőházak tevékenységével, rajtuk keresztül milyen magyar kivitel vagy magyar többletexport valósult meg. Én egyébként a kereskedőházak ötletével teljes mértékben egyetértek, keresni kell az új technikákat, az új módozatokat, nem szabad elfelejtkezni arról, hogy ezek alapvetően a magyar kis- és középvállalkozások kivitelét próbálják erősíteni. Tudniillik az elég régi kérdés – legalább húszéves –, hogy a magyar export nagy többségét, 75 százalékát, de lehet, hogy többet azért az itt működő versenyképes multinacionális cégek biztosítják, és amikor mi a magyar export fő áramlatairól beszélünk, persze sokszor úgy teszünk, mintha ez tőlünk függene, de be kell látni, hogy jelentős mértékben ez a multinacionális vállalati csoportok egymás közti áramlataitól is függ. Abban az esetben, ha mi nagyobb szerepet tudunk adni a magyar kis- és középvállalatoknak, elő tudjuk segíteni az ő kivitelüket, hogy ne csak a szomszédos Szlovákiába, ne csak a szomszédos Romániába, tehát ide, a térségbe tudjanak értékesíteni, ami számukra kézenfekvő és egyszerű, hanem távolabbi térségekbe is, akkor szükség van ilyen típusú megoldásokra, tehát ezt mindenféleképpen jónak tartom.

Örülök Szabó Vilmos fölvetésének, mert még egyszer alkalmam van helyesbíteni azt, hogy Magyarország nem ígér senkinek sem pénzért állampolgárságot. Van ilyen ország a világban, Magyarország nem ilyen ország. Magyarország 250 ezer euró befektetésért letelepedési engedélyt ad – residence permitet –, tehát nem állampolgárságot. Azonban van állampolgárságról szó, teljesen más összefüggésben, de erről már beszéltünk a nemzetpolitika körében.

Gruber képviselő úr fölvetette a török kapcsolatokat, ez aztán más összefüggésben is fölmerült, azt hiszem, a török–magyar gazdasági kapcsolatok eddig is nagyon szépen fejlődtek, több mint két milliárd eurós összeforgalmunk van, és nagyon bízom abban, hogy az a célkitűzés, hogy ezt meg tudjuk kétszerezni a következő – mondjuk – öt évben belül,

egyáltalán nem irreális. A török gazdaság teljesítménye ismert az elmúlt – mondjuk – 15 évre visszavetítve, most az elmúlt fél-egy évben mintha a török gazdaság is lelassult volna, de hát azért Törökország esetében sose felejtjük el, hogy Törökország tagja a vámunióknak, és Törökország tagjelölt. Tudjuk jól, hogy ez a tagjelöltség viszonylag lassúnak tűnik, most éppen arról van szó, hogy megnyissunk-e egy új tárgyalási fejezetet, a regionális politika fejezetét Törökországgal. Az elmúlt napok eseményei kapcsán itt felmerültek kisebb bizonytalanságok, itt szeretném leszögezni azt a határozott magyar álláspontot, hogy mi támogatjuk azt, hogy ezt a tárgyalási fejezetet most, a következő napokban az Európai Unió megnyissa. A csatlakozási tárgyalások menetében az elmúlt napok eseményeit nem szerencsés összekapcsolni a csatlakozási tárgyalásokkal. Ha most ironikus akarnék lenni, a csatlakozási tárgyalásoknak megvannak a maguk gondjai amúgy is, tehát nem kell további elemekkel terhelni, a lényeg az, hogy a csatlakozási perspektíva egyébként nyitva maradjon, és valami előrehaladást a csatlakozási tárgyalásokon elérjünk.

Egyébként a magyar–török kapcsolatok – azt hiszem – minden szempontból jól fejlődnek, és semmi okom nincs annak föltételezésére, hogy a közeljövőben, a következő években ez ne így történjen. Magyarország geopolitikai, gazdasági és stratégiai okokból egyértelműen kiáll Törökország európai uniós tagsága mellett. Ez nekünk következetes álláspontunk, az első pillanattól kezdve mondjuk, és meggyőződésünk az, hogy egyébként egy szélesebb, tágabb vagy akár egy történelmi, jövőre szóló összefüggésben Európa egy erős, az európai értékekhez teljes mértékben igazodó Törökországgal nyerni fog, és amikor sok szó esik arról, hogy Európa teret veszít, valóban teret veszít, relatíve teret veszít geopolitikailag is, gazdaságilag is, akkor nyilvánvalóan adódik a következtetés, hogy Európát erősíteni kell. Európa két módon tudja magát erősíteni. Az egyik az, ami nem mindenkinek tetszik, hogy az integrációját fejleszti tovább; erősebbé teszi magát. Például kiépít egy közös kül- és biztonságpolitikát netán majd védelmi politikát is, erőteljesebbet, határozottabbat, mind most. Aztán egy másik lehetőség, hogy megpróbálja magát a szó igazi értelmében véve bővíteni, befogadni olyan gazdaságokat, és olyan kulturális forrásokat is – amivel persze sokkal óvatosabba bánnának –, amelyekkel a globális rendszerben betöltött helyét növelni tudja. Azt csak hozzáteszem, hogy Orbán Viktor miniszterelnök tudomásom szerint nem járt Törökországban, de valóban, a török miniszterelnök járt itt, nem tudom, jó pár hónappal ezelőtt, hiszen akkor határozták el a kereskedelmi forgalom növelését, egyébként Törökországban valóban járt például Győri Enikő európai integrációs államtitkár. Azt nem valószínűsítem, hogy ő ilyen hatást gyakorolt volna a török belpolitikára.

Az energiával kapcsolatban megint fölmerül tulajdonképpen ez a horvát–lengyel szál, és nem akarom a tengely szót használni, mert nagyon óvatos vagyok – János bácsi ismeri a dolgot –, valóban két LNG-terminál merül itt föl, az egyik a lengyel Swinoujscie, ami ugye Szczecin mellett van, tehát tengeri kikötő, a másik pedig Krk Horvátországban. Mind a kettőt meg kellene csinálni, és ehhez kellene egy tökéletes összeköttetési rendszer, egy bizonyos interkonktor, amin egyébként dolgozunk, hiszen épülnek a gázvezetékek, és ehhez persze meg kellene építeni a szükséges berendezéseket is. A források nagyjából adva vannak, tehát úgy érzem, ez valóban egy olyan szál, amit a magyar külpolitika és külgazdaság-politika nagyon erőteljesen szorgalmaz. Ennek az egész észak-déli összeköttetési rendszernek megvannak, meglesznek a kelet-nyugati összefüggései is, Ukrajna már kap bizonyos kisebb mennyiségű fosszilis energiát nyugati irányból, tehát mindenkinek növelhető egy ilyen rendszer kiépítésével a relatív energiatfüggetlensége, vagy hát – mondanám inkább így – csökkenthető a teljes energiatfüggsége.

Az energiához tartozik az atomenergia, azt hiszem, Paks dolgában a magyar kormány álláspontja egyértelmű, hogy ki fogja megépíteni Paksot, mert volt erről is kérdés a magyar–orosz kapcsolatok összefüggésében, azt nem tudom megmondani. Azt viszont meg tudom mondani, hogy lesz egy olyan nemzetközi tender, mi minden követelménynek megfelel, és

ezen a tenderen az fogja elnyerni a megbízást, ki a magyar érdekek, a magyar gazdasági érdekek szempontjából – ideértve az alvállalkozók, a finanszírozás kérdését – a legkedvezőbb ajánlatot teszi.

A földtörvény elfogadása belső ügy. Azt hiszem, nekem ebben most nem kell véleményt formálnom, de azt viszont mondhatom nyugodtan, hogy a csatlakozási szerződés módosítását nem tervezzük. Nincs erre ok, nincs erre szükség a földszerzés jogi technikáit megfelelően tudjuk a saját jogrendszerünkön belül is alakítani, egyébként – amint ez sokszor elhangzik – más tagállamok létező megoldásait is figyelembe véve.

Ismét említésre került az azeri és örmény ügy, én ilyen ellentétet, amire Vona Gábor képviselő úr utalt, nem érzékelek. Az kétségtelen, hogy mi nagyon szívesen folytatnánk a diplomáciai kapcsolatokat Örményországgal, merthogy Örményország azt felfüggesztette. Mi elmondtuk sokszor, most itt is elmondom, hogy készek vagyunk erre. Amire nem vagyunk készek, az az, hogy olyan gesztust tegyünk – mondjuk Örményország irányában, ami egyébként a politikánkkal, a külpolitikánkkal nem áll vagy nem állna összhangban. De ismétlem még egyszer, vannak kulturális kapcsolataink, vannak egyházi kapcsolataink, egyébként úgy tudom, járnak Magyarországról Örményországba turisták és bárki mást, én a magam részéről örülnék annak, ha normális diplomáciai kapcsolatok a két ország között – tekintettel a történelmi hagyományokra, tekintettel az általam egyébként személy szerint is nagyon tisztelt magyarországi örmény közösségre, most nem akarok itt konkrét személyekre hivatkozni, ezek a kapcsolatok helyreállnának. És azt hiszem, az egész kormány így tartja ezt, amellet, hogy Azerbajdzsánnal – itt a kereskedőházzal is említés történt – a gazdasági kapcsolataink és általában a kapcsolataink szépen fejlődnek.

A Zsidó Világkongresszussal kapcsolatban nem mennék bele most a helyzet elemzésébe, azt hiszem, a miniszterelnök az álláspontját eléggé világossá tette egyrészt a megnyitó beszédében, másrészt pedig a megnyitó beszédet megelőző napon a legnagyobb példányszámú izraeli lapnak adott interjújában. Úgyhogy, azt hiszem, ehhez tartjuk magunkat.

Az orosz kapcsolatoknál ugye Paksról már szoltam, az orosz exportunk nő, a statisztikák visszaadják, itt is nagyon lényeges volna, hogy az exportot szerkezetében is kicsit továbbfejlesszük, nagyobb szerepet kapjanak a magyar kis- és középvállalatok, nagyobb szerepet kapjanak a magyar mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termékek. Egyébként a politikai kapcsolataink kiegyensúlyozottak, rendezettek, amint ezt most pár héttel ezelőtt elmondtam, szintén kölcsönös bizalmon és tiszteleten alapulnak. Azt még hozzátehetem, hogy nagyon jól sikerült Szergej Lavrov külügyminiszter budapesti látogatása, én már jó néhány alkalommal találkoztam vele Moszkvában és egyebütt is, azt hiszem, hogy a két külügyminiszter vagy külügyminisztérium közötti kapcsolat is azt a stabilitást, az a kölcsönös tiszteletet, bizalmat fejezi ki, amit egyébként a két ország kapcsolata általában véve.

A régiók. A régiókkal kapcsolatban azt már tisztáztuk, hogy Eszék nyílik. A régiókkal kapcsolatban most kicsit zavarban vagyok, mert nekem nagyon régi vesszőparipám, hogy az európai integrációt nem csak a tagállamokra, nem csak az európai polgárokra, hanem az Európában létező közösségekre, nemzeti, nyelvi, kulturális közösségekre és ennek összefüggésében a területi alapon is megjelenő közösségekre kell építeni. Azért vagyok óvatos most ennek a részletesebb kifejtésével, mert ez egyfajta föderalizmus, és a föderalizmus most nem egy nagyon divatos szó az európai integrációban. Én egyébként továbbra is vallom azt, hogy az egész integrációnak sokkal nagyobb mértékben kellene támaszkodni egyrészt a határokon túli vagy azoktól független régiókra – területi egységekként –, az autonómiák ismertek, másrészt pedig a nyelvi, kulturális közösségekre. Most ez persze azt is jelenti, hogy valóban, a régiók tanácsának a hatáskörét erősíteni kellene vagy kellett volna. De vigyázzunk! Érzékeny téma, egyre érzékenyebb. A skót, katalán és egyéb függetlenségi törekvések megjelenésével a téma egyre érzékenyebb. Nekünk most nincs olyan nagy szükségünk további érzékeny témákra. De ettől függetlenül nekem az a véleményem,

hogy a régiók szerepét, ha valóban egységes Európát képzelünk el majd egyszer, akkor azt bizony erősíteni kell, tehát ebben a kérdésben egyetértünk.

A BRICS pénzügyi szervezetét várjuk ki, azt javaslom, kövessük, hogy mi lesz ebből. Emögött jelenleg egy kicsivel több politikai presztízs van, mint pénzügyi-gazdasági realitás, de ez nem baj, ettől függetlenül a BRICS szerepe az egész globális rendszerben – ideértve az IMF-et is és minden más szervezetet – így is, úgy is növekszik. Tehát a BRICS előtt, tulajdonképpen két lehetőség van, ha le akarnám egyszerűsíteni, az egyik az, hogy akkor most majd egyszer el akarják-e foglalni ezeket a szervezeteket – vagy legalábbis nagyobb befolyást akarnak mindenféleképpen gyakorolni ezekben, mint eddig –, vagy pedig, ha ezt a követelésüket valamilyen okból nem látják kielégítettnek, akkor saját szervezetet hoznak létre. Nem hiszem, hogy a második utat követnék. Nem hiszem, túl erősek már ehhez, és túl nagy a szerepük, túl sok a devizataralékuk, és ezt ők tudják. Tehát azt hiszem, hogy ők inkább a globális szervezetek felé fognak továbbra is orientálódni.

Akkor, ha mindenről beszéltem, még visszatérnék a kérdésre. Megpróbáltam érzékeltetni azt, hogy a magyar külpolitika, vagy ha úgy tetszik, Magyarország nem elszigetelt. Nem elszigetelt a régióban – legkevesbé sem –, a legkevesbé sem elszigetelt a teljes világrendszerben, ezért említettem röviden a tematikus kérdéseket is, és egyáltalán nem elszigetelt mondjuk az atlanti szövetségben sem, hiszen folyamatosan kapjuk az elismeréseket mondjuk az amerikai szövetségesektől is az afganisztáni szerepvállalásunk és sok minden más egyéb tekintetben, a biztonsági és védelmi politikai együttműködés kiváló. Ezt egyébként az amerikai kormány különböző tagjai sorozatosan, több alkalommal is, a legutóbbi időkben is megerősítették, elismerték. Tehát elszigeteltségről szó sincs. Vannak vitáink az Európai Unión belül, vannak vitáink az Európa Tanáccsal, ez kétségtelen, és akkor itt jönnek tulajdonképpen a kérdés lényegére, hogy akkor szerintem ebből mi a kiút. Hát több kiút van, szerintem az egyik az, amit csinálunk, hogy tudniillik megpróbálunk minden egyes témával tárgyyszerűen, szakszerűen, részletekbe menően foglalkozni. Tehát nemcsak hogy részt veszünk a párbeszédben, hanem igényeljük azt. Nem tudjuk elfogadni sokszor azt a fölvetést, hogy persze-persze lehet, hogy nektek ezekben a konkrét kérdésekben valójában igazatok van, de hát az összkép. Meg egyébként is, nem tudunk az összes részletkérdéssel foglalkozni, ez nagyon bonyolult. Kezdetben az volt a kifogás, hogy nem magyarázzuk meg, nem mondjuk meg elég alaposan a dolgokat időben. Lehet, hogy ebben volt igazság. Most érdekes módon ez megfordult – én most kicsit persze egyszerűsítom a dolgot, és eltúlzom –, most ugye sokszor az az érv, hogy nem tudunk már minden részletkérdéssel foglalkozni, túl bonyolult ez nekünk.

Most azért mondom, a válasz az, hogy igen, meg kell minden egyes témát részletesen magyarázni. Ez történt a Velencei Bizottság előtt. Szeretném azt azért nyomatékosan leszögezni, hogy azok a mondatok, amelyeket az ENSZ emberi jogi főmegbízottja szerepeltet idézőjelben, azok nem szerepelnek a jelentésben. Tessék utánanézni! Abban a jelentésben eredetileg szerepelt az a mondat, hogy állandósítja az igazságszolgáltatás függetlenségét érintő aggályokat. Kérem szépen, ez a mondat nincs benne, mert ezt kihúztuk. Aztán olyan is volt az eredeti tervezetben, hogy negatívan érinti az Európa Tanács három fő alapértékét. Ezt szintén idézi a főbiztos asszony. Ez a mondat nem szerepel a végső jelentésben. Az szerepel, hogy fölmerül az a kockázat, hogy érintheti. Kérem szépen, óriási különbség. És itt jön az a magyar érv, hogy talán nem kellene mindig a legrosszabb forgatókönyvből kiindulni. Nem véletlenül mondta jó néhány nagyon nagy nevű professzor, hogy ez tulajdonképpen nagyon emlékezteti őket arra, amit a francia úgy nevez, hogy procès d'intention, amikor valakit a feltételezett szándékai miatt pörölnek be, mert hiszen mindig a legrosszabb forgatókönyvből indulunk ki. Az nem jó.

Tehát visszatérve a dolog lényegére, mi igenis szeretnénk minden egyes témáról konkrét vitát folytatni, ma délután le fogunk ülni, alaposan átnézzük a Velencei Bizottság minden egyes állítását, el fogjuk készíteni erre a reakciónkat. Ez egyébként óhatatlanul

részben a korábban előadottak megismétlését is jelenti, hiszen van egy csomó olyan kérdés, ami egész egyszerűen nem úgy van. Azért hivatkoztam a bevezetésben is, hogy bizonyos témák szerepelnek az alaptörvényben, mint mondjuk a hajléktalanok, a diákok, az egyház kérdése, de ezekről külön törvény készül, és nagyon bízunk abban, hogy ezek a törvények az Alkotmánybíróság próbáját ki fogják állni. Egyébként a magyar Alkotmánybíróság elnöke mondta azt, hogy Magyarországon a hatékony alkotmánybíráskodás feltételei biztosítva vannak. Én csak azt kérem, hogy ebből induljunk ki. És ha elfogadjuk a magyar Alkotmánybíróság elnökének ezt a tételét, akkor azt hiszem, ezt a politikai pártok is elfogadhatják. Mert hiszen, ha ő biztosítva látja az Alkotmánybíróság hatékony működésének a feltételeit, akkor ez valószínűleg így van. Sommás megállapításokat lehet persze idézni mindkét oldalról. Figyelemreméltó, hogy mondjuk az a helyettes államtitkár a washingtoni külügyminisztériumból, Thomas Melia, aki korábban talán nem a legbarátságosabb nyilatkozatokat tette Magyarország esetében, most azt mondja, hogy a demokrácia minőségét illetően Magyarország a világ élvonalában van, és még a posztkommunista országok sorában is előkelő helyen. Akkor ezt is higgyük el! Úgy általában. Túl azon, hogy konkrét ügyekben persze lehetnek vitáink, hogy például mi van sarkalatos törvényben, és mi nincs abban. Vitatkozzunk róla! De a sommás megállapításoknál a másik oldalt is vegyük figyelembe, vagy mondjuk nézzük meg a Freedom House legutolsó jelentését! Magyarország a politikai jogok tekintetében 1., tehát a legjobb, szabadságjogok tekintetében 2., tehát a második, és kettő átlaga 1,5, nem is olyan rossz. Egyébként szabad ország a jelentés szerint. Hát akkor ezeket is vegyük figyelembe! Tehát úgy érzem, az egyik kiút az, hogy igen, folytatjuk a tárgyilagos, tárgyszerű vitát. Nem vagyok benne biztos, hogy az Európai Parlament balszárnyát meg fogjuk győzni. Ugye, Kovács László képviselő úr utalást tett néhány konzervatív személyiségre, én egy kicsit árnyaltabban látom az ő személyes szerepüket is – Suchockától Barrosóig –, de nem akarok belemenni ezekbe a személyre szóló kérdésekbe. Azt hiszem, azért az tagadhatatlan, hogy itt van egy erőteljes pártpolitikai vita. Tartok tőle, hogy a július 3-ai vagy 4-ei szavazás is ezt fogja visszaadni, hogy aztán pontosan mi lesz a határozat szövege, azt majd meglátjuk. Tehát az egyik kiút, mint mondom, az, hogy igenis, csináljuk ezt a munkát. Nem könnyű, nem mondom, hogy ez mindig egyszerű. Lehet, hogy adott esetben én is tudnék mással foglalkozni, mint azt, hogy összehasonlító alkotmányjogi tanulmányokat végzek éjszakánként, de nem lehet ez alól kitérni, mert ez egy fontos feladat, az országról van szó.

És itt térnék a másik kiútra. Tudom azt, hogy mindig különbséget kíván tenni a Szocialista Párt és az európai szocialista politikusok, és ezt mindig elmondják, hogy persze nem Magyarországról van szó, hanem a magyar kormányról. Azért a sajtót érdemes olvasni – és most egyetlenegy konkrét példát nem fogok mondani, mert annál már óvatosabb vagyok –, azért olvasok dolgokat, hogy itt valahol a magyar karakterről, a magyar lelkialkatról, a magyar történelemről van szó, ilyeneket olvasok. Ez senkinek nem jó. Nem hiszem, hogy van olyan magyar politikai család, párt, bárki, amelyik ezt el tudja fogadni. De azt teljesen megértem, hogy az ellenzéki pártok bírálják a kormányt, annak minden elemével együtt: bel-, kül-, gazdaság, és így tovább. De azért van egy határ, amit nagyon szépen kérek mindenkitől, hogy ne engedjünk túllépni. És itt van az a bizonyos megosztottság, amiről szintén szó volt. Nem akarok most példálózni, vannak országok, ahol alapvető kérdésekben nem a bűnbakkeresés folyik. Azt hiszem, azért most egy olyan helyzetben vagyunk, és elég sokan kezdik ezt megérteni, hogy az országról van szó. Túl komoly a kérdés ahhoz, hogy elfogadjunk sommás, eltúlzott, pontatlan, hamis megállapításokat. Nem engedhetjük meg magunknak! Senki. És ez volna a másik kiút, hogy megmutassuk kifelé, hogy igen, nagyon sok mindennel nem értünk egyet. Esterházy Péter azt mondta: ez egy nagyon jól bírálható kormány. Biztosan igaza van. Na, de sértegetni nem kell! Sem az országot, sem a nemzetet, sem a kormányt. Mert hiszen az egyszerűsítések és a túlzások világát éljük, nagyon jól tudjuk.

Csak arra figyelnek oda az emberek, ami egyszerű, és ami el van túlozva. Csak ennek van egy következménye, amit nem hagyhatunk. Akármilyen politikai oldalon is állunk, akármi a politikai meggyőződésünk.

Ezt az egyet kérem, szerintem ez a kiút másik oldala, ha ebben egyet tudnánk érteni, akkor azt hiszem, azért tudnánk javítani a helyzeten, és ettől még itthon a politikai verseny természetesen ugyanúgy folya tovább, ugyanúgy megjelenének megalapozatlan vagy megalapozott bírálatok attól függően, hogy kinek mi a véleménye, ki hogyan ítéli meg mondjuk akár az európai integrációt vagy bármilyen más kérdést.

Ezt kértem múltkor is, mikor itt voltam, ezt kérem most ez alkalommal is. Tudom, hogy a dolog nem kecsegtet túl sok eredménnyel, már csak azért is, mert lassan-lassan ráfordulunk a választási kampányra, és éppen ezért hiszem azt, hogy ebben a helyzetben különlegesen fontos az, hogy kifelé tegyünk különbséget a kormánnyal szembeni bírálatok és olyan leegyszerűsített megállapítások megtétele között, amelyek igaztalanok, aránytalanok, és mindenféleképpen ártanak az országnak. Mert Magyarország szabad ország – amint ezt a Freedom House megmondta –, Magyarország demokrácia, működő demokrácia, Magyarországon minden szempontból tisztességes választások lesznek, ez megint egy veszélyes dolog, ha erre ráfordulunk, hogy már a választások legitimitását már előre mintegy megkérdőjelezzük, akkor az egész országnak ártunk, akármi is lesz a választások eredménye.

Ezeket a dolgokat szerettem volna röviden elmondani. Higgyék el, nem azért, mert ez a részemről bármifajta politikai elképzelést tükröz, hanem azért, mert úgy érzem, ez most az a pillanat, amikor mindenkinek azt kell figyelembe vennie, hogy az ország az első, és ez pedig egy hosszú távú, sokkal komolyabb, sokkal nehezebb kérdés, mint azok a viták, amelyeket a napi politikai életben folytatunk.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Tisztelt Bizottság! A mai ülésünk végéhez értünk, köszönöm miniszter úrnak a tájékoztatást, képviselőtársaimnak az aktív részvételt, adott esetben a vitát, azt hiszem, ez hozzátartozik a működésünkhöz, és köszönöm az érdeklődőknek a türelmet, s hogy ezt a hosszú időt kibírták folyadék nélkül, szerintem, mielőtt elmennek, egy kortyot igyanak, mert eléggé meleg van itt, és látom, néhányan már el is bágyadtak.

Egyebek

Tisztelt Bizottság! Az egyebek között szeretném tájékoztatni a bizottságot, hogy elképzelhető, hogy még lesz nagyköveti meghallgatás a következő napokban vagy esetleg héten. Még nem tudunk pontos részleteket. Kérem, hogy ha egy ilyen ügyben adott esetben szükséges lesz a bizottságot összehívni, akkor jöjjenek el.

Kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy az egyebekben van-e valami észrevétel. *(Nincs jelzés.)* Ha nincs, köszönöm szépen a jelenlétet, a bizottsági ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 37 perc)

Balla Mihály
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Szoltsányi V. Katalin